

๖๖๒ . ๖๖๐๔

๓๖๖๖

๖๖

**ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย**

ปริญญาโท

ของ

กัญญา นากลาง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

มีนาคม ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

194531

4 ก.ย. 2538

**ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย**

**บทคัดย่อ
ของ
กัญจนา นากลาง**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา
มีนาคม 2538**

การศึกษาคั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชายเขาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีค่าความเชื่อมั่น .95 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากครูพลศึกษา จำนวน 202 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 202 ชุด หรือร้อยละ 100 หลังจากนำมาหาค่าความถี่และร้อยละแล้วพบว่า

1. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่เข้าใจในลักษณะของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนพลศึกษา
2. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์ ทั้งจุดประสงค์ด้านท่างและปลายทาง ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับขนาดและจำนวนสถานที่ในร่มที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา โรงฝึกพลศึกษา และหอประชุม รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลที่ยังไม่ได้มาตรฐาน
4. ปัญหาด้านค่าเงินการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสอนได้ไม่ครบตามขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ และไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
5. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน

**INSTRUCTIONAL PROBLEMS OF PHYSICAL EDUCATION
IN HILL TRIBE SCHOOLS OF THE PRIMARY
EDUCATION OFFICE, CHIANGRAI**

**AN ABSTRACT
BY
KUNJANA NAGLANG**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Physical Education
at Srinakharinwirot University**

March 1995

The purpose of this study was to investigate the instructional problems of physical education in hill tribe schools of the Primary Education Office in Changrai. The questionnaires, that's reliability level .95, were used to collect data from 202 physical education teachers by the researcher herself. The 202 questionnaires were returned 100 percent. After that the data were analyzed into frequency and percentage as follow :

1. The parents did not understand about the characteristics of Physical Education teaching and their economic status did not promote the process of physical education teaching.

2. The physical education teachers faced the problem with measurement and evaluation of all objectives, both leading and ending objectives, and construction skill tests.

3. Problems of unstandard of sizes and amount of indoor classes in teaching physical education, lacking of gymnasiums and halls involved outdoor classes such as football, volleyball.

4. The physical education teachers could not teach all skill processes in one period, and could not teach all content in the Primary Education Curriculum B.E. 2521 (revised B.E. 2533).

5. Problems of writing content details related to learning objectives, and related writing pirority of each content that suited for the pupils.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาใบอนุญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
พลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์वासนา คุณาอภิสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์वासนา คุณาอภิสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับใบอนุญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิวภา พูลสุวรรณ)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศคุณูปการ

บริษัทยาโนพันธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์
วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ และอาจารย์ภาณุภูมิ รัตนโรจนากุล
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ อาจารย์ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ
และคณาจารย์คณะพลศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ แนวทางการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณญาติพี่น้องทุกคนที่สนับสนุนและ
ให้ความช่วยเหลือโดยตลอดเป็นอย่างดี

กัญจนา นากกลาง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	10
ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในช่วงอายุ 3 - 6 ปี	
อายุ 6 - 9 ปี และเด็กอายุ 10 - 12 ปี	12
การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา	
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	19
องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้	28
วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนพลศึกษา	30
ความรู้เกี่ยวกับชาวเขา	31
การศึกษาในโรงเรียนชาวเขา	40
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
การวิจัยในต่างประเทศ	44
การวิจัยในประเทศไทย	48
สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	61
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
วิธีจัดการกับข้อมูล	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	64
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	84
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	84
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	84
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สรุปผลการค้นคว้า	86
อภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	101
ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก ในระดับอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 (อายุ 3 - 6 ปี)	12
2 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 - 3 (อายุ 6 - 9 ปี)	15
3 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6 (อายุ 9 - 12 ปี)	17
4 ระดับความสูงที่แตกต่างกัน และระดับความสูงเฉลี่ยเป็นเมตร ของหมู่บ้านชาวเขา เผ่าต่าง ๆ ในตำบลลาววี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย คิดเป็นร้อยละ	38
5 จำนวนครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย	56
6 จำนวนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	57
7 จำนวนโรงเรียน จำนวนครูและจำนวนครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย	58
8 จำนวนและค่าร้อยละของครูพลศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอกของวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ชาวเขา	64
9 จำนวนครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในปัจจุบัน	67
10 จำนวนและค่าร้อยละของขนาดพื้นที่ราบในโรงเรียนที่สามารถใช้เป็นสนามได้ ..	68
11 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านการเตรียมการสอน	69
12 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านการดำเนินการสอน	72
13 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน	75

14 คำร้อยละของระดับปัญหาด้านการวัดและประเมินผล 77

15 คำร้อยละของระดับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการ
ของโรงเรียน 80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงคำร้อยละของปัญหาการสอนผลศึกษาด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนชาวเขา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย 100

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

เนื่องจากสภาพการจัดการศึกษานานพื้นถิ่นสูงในเขตภูเขา มีลักษณะแตกต่างจากการจัดการศึกษานานเขตพื้นที่ราบ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากชุมชนพื้นถิ่นสูงประกอบด้วยประชากรที่มีความแตกต่างกันทางภาษา เผ่าพันธุ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ประชากรกลุ่มนี้ ได้แก่ ชาวเขาเผ่าอีเกอ มูเซอ กะเหรี่ยง แม้ว เย้า และลีซอ หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้เข้าไปดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยชาวเขาให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ขจิตภัย บุรุษพัฒน์ (2528 : 279) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการศึกษาชาวเขาว่า การดำเนินการจัดการศึกษาแก่ชาวเขาเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาทั้งหลายทั้งปวง เพราะทราบว่าชาวเขายังมีทัศนคติว่าโลกของเขา คือ หมู่บ้านที่เขาอาศัยอยู่แล้ว ทรานนั้น การให้ความช่วยเหลือชาวเขาก็หาประโยชน์อันใดมิได้ การศึกษาจะช่วยทำให้ชาวเขามองโลกกว้างขึ้น เข้าใจสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างชาวเขากับคนไทยพื้นราบ นอกจากนี้ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษานานพื้นถิ่นสูงระดับภาค (2536 : 22) ยังได้แนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานานพื้นถิ่นสูงนี้ว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษานานพื้นถิ่นสูงหลากหลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาพิเศษอื่น ๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ กรมสามัญศึกษา กรมตำรวจ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีโรงเรียน บุคลากรและนักเรียนจำนวนมาก จึงถือว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานด้านการศึกษากับชุมชนชาวเขา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่ชุมชนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในเขตพื้นที่สูงของจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตภูเขา มีนักเรียนเป็นชาวเขา โรงเรียนชาวเขาส่วนนี้ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาทั้งในส่วนของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมพลศึกษาด้วย สำหรับกิจกรรมพลศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้แก่ มันทาจานการเคลื่อนไหว ว่ายน้ำเรียน สนุกกับจินตนาการ พัฒนาความสามารถของตนเอง ครอบครัวยุติธรรม โรงเรียนดีมีวินัย เกมเบ็ดเตล็ด เกมนำไปสู่กีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ ยืดหยุ่นขั้นพื้นฐาน กีฬา กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางกาย กิจกรรมแบบผลัดและกีฬามันหนากการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2534 : 32)

โรงเรียนชาวเขาส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงในเขตภูเขา การคมนาคมไม่สะดวก ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในชุมชนเขตบริการของโรงเรียนมีความแตกต่างทางด้านสังคม ความเชื่อ การดำรงชีวิต อีกทั้งมีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทย เพราะชาวเขาแต่ละเผ่าใช้ภาษาแตกต่างกันในการติดต่อสื่อสารตามลักษณะเผ่าพันธุ์และยังมีความแตกต่างกับการใช้ภาษาไทยโดยสิ้นเชิง ดังเช่น ขจิตภัย บุรุษพัฒน (2528 : 12) ได้กล่าวถึง สภาพทางสังคมทั่วไปของชาวเขาว่า เป็นสังคมที่แยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวจากสังคมคนไทยในพื้นที่ราบ การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างชาวเขากับคนไทยในพื้นที่ราบมิได้เป็นไปอย่างแน่นแฟ้นแต่อย่างใด ทั้งนี้ก็เพราะมีความแตกต่างกันหลายอย่าง ทั้งในด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และสังคม ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เองก็มิได้มีความสัมพันธ์กันแต่อย่างใด เพราะชาวเขาแต่ละเผ่าต่างก็ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมของตนอย่างแน่นแฟ้น เมื่อกล่าวถึงชาวเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยแล้ว ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษานพื้นที่สูงของระดับภาค (2536 : 1) ได้กล่าวถึงชาวเขาว่าเป็นพลเมืองส่วนหนึ่งของประเทศไทย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ บริเวณชายแดนไทย-พม่า และไทย-ลาว ปัจจุบันมีชาวเขา 11 เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง แม้ว มูเซอ เย้า อีเกอ ลีซอ ถิ่น ละว้า ขมุ ปะหล่อง และเผ่าผีตองเหลือง ชาวเขาเหล่านี้ยังคงเป็นสังคมยึดถือธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัดยิ่งกว่าเหตุผลอื่น ดังนั้นตามสภาพต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ชาวเขาจึงมีส่วนก่อให้เกิดปัญหาสังคมให้แก่ประเทศชาติได้

หากหน่วยงานของรัฐบาลไม่เข้าไปแก้ไข คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของชาติ
เกี่ยวกับชาวเขาและการปลูกพืชเสพติด (2536 : 1) ได้กล่าวว่า ชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยที่มี
จำนวนมากกว่า 5 แสนคน กลุ่มคนเหล่านี้อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดารและมักอพยพ
ย้ายถิ่นอยู่เสมอ นับเป็นอุปสรรคต่อการปกครอง อีกทั้งการมีเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ค่านิยม
ความเชื่อถือ วัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ ความยึดมั่นในเผ่าพันธุ์ และขาด
ความรู้สึกร่วมเป็นพลเมืองไทย ซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกับคนส่วนใหญ่จึงเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการสร้าง
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ

ในเรื่องการศึกษาในชุมชนชาวเขานั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่มาก ซึ่ง ขจิตภัย
บุรุษพัฒน์ (2528 : 252 - 253) ได้กล่าวถึง การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
พระราชทานความช่วยเหลือในด้านการศึกษาให้แก่ชาวเขาว่า จากการที่ได้ทรงพบปะชาวเขา
และทอดพระเนตรเห็นสภาพความเป็นอยู่ของชาวเขาด้วยพระองค์เอง ทำให้พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวฯ ทรงตระหนักว่า ถ้าหากปล่อยให้ชาวเขายังคงอยู่ในสภาพที่ล้าหลัง ไม่มีการพัฒนา
ในด้านการศึกษาแล้ว แม้จะมีการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ดีเพียงใดก็ตาม ก็หาได้รับผลสมความมุ่งหมายไม่
เพราะชาวเขาก็จะยังคงเป็นผู้ด้อยความคิด ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแน่นอนที่สุด
นอกจากจะตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามได้โดยง่ายตายแล้ว การที่จะ
หาทางทำให้ชาวเขาเกิดความสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย เพื่อจะได้เกิดความรู้สึกร่วม
จงรักภักดีต่อชาติ ก็เป็นเรื่องยากที่จะทำได้ เพราะความสำนึกในชาติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ
ชาวเขาได้รับการศึกษาอย่างน้อยก็พอที่จะพูดและเข้าใจภาษาไทยได้บ้างพอสมควร ตรงกับที่
ชาวเขาไม่สามารถจะเข้าใจภาษาไทยได้ อย่างไรก็ตามแต่การที่จะปลูกฝังให้ชาวเขาเกิดความรู้สึกร่วม
จงรักภักดีต่อชาติ ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนเลย แม้แต่การติดต่อทำความเข้าใจในเรื่องง่าย ๆ
ก็ไม่ว่าจะกระทำได้ดีจริงอยู่ที่พอจะมีหัวหน้าหมู่บ้านชาวเขาบางแห่งและชาวเขาบางส่วน
พูดภาษาไทยได้บ้างก็ตาม แต่ก็มิมีจำนวนไม่มากนัก การที่จะหวังให้หัวหน้าหมู่บ้านหรือชาวเขาที่
พอจะพูดไทยได้ช่วยถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจอีกทอดหนึ่งจึงทำได้ยาก

ด้วยเหตุนี้เอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงเห็นความจำเป็นในการที่จะหาที่
การศึกษาแก่ชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนชาวเขา เพราะเยาวชนชาวเขาย่อมจะ

เติบโตเป็นผู้ใหญ่ชาวเขาในวันข้างหน้า และการปลูกฝังอบรมสั่งสอนเด็ก ย่อมทำได้ง่ายกว่า ผู้ใหญ่ นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังจะเป็นผู้ที่นำความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไปสู่ชุมชนชาวเขานีกด้วย พระองค์จึงโปรดเกล้าฯให้จัดตั้งโรงเรียนชาวเขาค้นหลายแห่งและทุกโรงเรียนมีชื่อเหมือนกันว่า โรงเรียนพ่อหลวงอุปถัมภ์ อันหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้นเอง โรงเรียนเหล่านี้ ทางตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้จัดส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปเป็นครูสอน วิชาความรู้ที่สอนส่วนใหญ่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เข้าใจง่าย เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ตลอดจน หลักสูตรการสอนภาษาไทย สำหรับอุปกรณ์การศึกษาทั้งหมดเป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์

ด้วยความจำเป็นพื้นฐานที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2532 กำหนดนโยบายเรื่องการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับชาวเขา และการปลูกพืชเสพติด และให้กระทรวงหลักทั้ง 4 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนงานหลักตาม แนวความคิดของแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชนสิ่งแวดลอมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการนั้น รับผิดชอบการจัดทำแผนงานหลัก เพื่อการจัดการบริการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนงานหลัก เพื่อกำกับดูแลการเผยแพร่ศาสนาในกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งแผนงานหลักทั้งสองแผนงานดังกล่าวเรียกว่า "แผนพัฒนาการศึกษามบนพื้นที่สูง" ซึ่งมีสาระสำคัญ โดยสรุปดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษามบนพื้นที่สูง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มประชากรเป้าหมายได้รับบริการ การศึกษาตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อให้การจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยพื้นฐาน เพื่อสร้างความพร้อมและความสำนึกาให้แก่ประชากรเป้าหมาย ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการอนุรักษ์ การใช้ การพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม อีกทั้งเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการศึกษา บนพื้นที่สูงให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนบุคลากรได้รับการดูแลด้านสวัสดิการและ สวัสดิภาพที่เหมาะสม ในแผนพัฒนาการศึกษามบนพื้นที่สูงฉบับนี้มีนโยบายที่มุ่งเร่งรัดการให้บริการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนอย่างทั่วถึง รวมถึงได้มุ่งปรับปรุงหลักสูตรให้ เหมาะสมและ เป็นเอกภาพเพื่อเสริมสร้างความพร้อมและความสำนึกาของประชากรเป้าหมาย

โดยเน้นการทำให้ความรู้และทักษะด้านการประกอบอาชีพตามสภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ การพึ่งตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเคารพปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และรู้สิทธิหน้าที่ของพลเมืองไทย และรู้หลักธรรมของพุทธศาสนา ตลอดจนรู้จักอนุรักษ์การใช้ และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีมาตรการให้สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในระบบ โรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และยังให้ทุกกรมที่เกี่ยวข้องเร่งรัดพัฒนาหลักสูตรให้เกิดเอกภาพ โดยมีส่วนที่เป็นแกนหลัก เพื่อบูกรฝังความคิด และการสร้างสำนึกในความเป็นไทย อีกทั้งยัง ส่งเสริมให้มีการศึกษาและวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบนที่สูงให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการบนพื้นที่สูง

จากสภาพของความแตกต่างของชุมชนและสถานที่ตั้งของโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเขา ไม่ได้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนผลศึกษา อีกทั้งยังเป็นผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเขาเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาที่เกิดขึ้น นั้นอาจมีผลกระทบต่อสภาวะการเรียนรู้ของนักเรียนที่อยู่ในวัยกำลังพัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงสติปัญญา ตลอดจนการจัดการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย เหมือนคนไทยทั่วไปบนพื้นราบซึ่งจะมีผลดีต่อความมั่นคงของประเทศโดยตรง ดังนั้น การศึกษา วิจัย เรื่องปัญหาการสอนผลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนผลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา โดยจะศึกษาถึงสภาพความเป็นจริงของการเรียน การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ว่า มีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในลักษณะใดบ้าง เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัด การเรียนการสอนผลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาในจังหวัดเชียงรายได้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานบนพื้นที่สูง ในการนำไปเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนั่นหมายถึงความร่วมมือร่วมใจกัน ในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษานบนพื้นที่สูงให้เกิดสัมฤทธิ์ผล และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่สังคม และประเทศชาติสืบไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
2. ได้แนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาให้
เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูพลศึกษาในการจัดการเรียนการสอน
พลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายเท่านั้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi
Stage Random Sampling) จำนวน 202 คน จาก 38 โรงเรียน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

2.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการสอนพลศึกษา หมายถึง อุปสรรคและความไม่สะดวกทั้งปวงที่ขัดขวาง
และไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการเตรียมการสอน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดกับการวางแผน
การทำคู่มือครูและบันทึกการสอน สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษา

1.2 ปัญหาด้านการดำเนินการสอน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดกับการจัด
กระบวนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมมาให้แก่นักเรียนในชั้นเรียนวิชาพลศึกษา

1.3 ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดกับ
การใช้อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและสถานที่ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่ใช้ในการสอนพลศึกษา

1.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง อุปสรรคที่เกิดกับการสร้างและ
การใช้เครื่องมือวัดผล กระบวนการและวิธีการวัดผลและประเมินผลทางพลศึกษา

1.5 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน
หมายถึง ผลกระทบจากสภาพพื้นที่ที่ตั้งโรงเรียน วัฒนธรรม และภาษา ในชุมชนที่มี
โรงเรียนชาวเขาดังอยู่ ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนพลศึกษา

2. นักเรียนชาวเขา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
1-6 ในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ซึ่งได้แก่ นักเรียน
ชาวเขาเผ่าอากู๋ มูเซอ กะเหรี่ยง แม้ว เย้า และลีซอ

3. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

4. โรงเรียนชาวเขา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนเป็นชาวไทยภูเขา
เท่านั้น เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายและตั้งอยู่ห่างจาก
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เป็นระยะทาง 31-133 กิโลเมตร (สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. 2537 : 50 - 115)

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1.1 ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.2 ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในช่วงอายุ 3-6 ปี อายุ 6-9 ปี
และเด็กอายุ 10-12 ปี

1.3 การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.4 องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้

1.5 วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนพลศึกษา

1.6 ความรู้เกี่ยวกับชาวเขา

1.7 การศึกษาในชุมชนชาวเขา

2 การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวิจัยในต่างประเทศ

2.2 การวิจัยในประเทศไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (กรมวิชาการ .

2537 : 37 - 39)

กิจกรรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนระดับนี้เพราะพลศึกษาเป็นเครื่องช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยและความสามารถต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนระหว่างที่ผู้เรียนฝึกพลศึกษาและเล่นกีฬาต่าง ๆ ครูย่อมมีโอกาสดูแลและรู้ถึงนิสัยใจคอพฤติกรรมของเด็ก และความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี การได้สังเกตเห็นพฤติกรรมจะทำให้รู้ว่าเด็กบกพร่องเรื่องใด สนใจเรื่องอะไร และมีความสามารถ ความถนัดทางด้านใด ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้ครูได้หาทางแก้ไขได้ถูกต้อง และเด็กจะได้ปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสังคมและเข้ากับเพื่อนฝูงได้ กิจกรรมพลศึกษาส่วนใหญ่มักให้มีการเล่นเป็นกลุ่ม เป็นทีม ซึ่งจะช่วยทำให้เด็กได้รู้จักวิธีเล่นร่วมกัน เล่นเพื่อส่วนรวม เกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเล่นบางอย่างช่วยฝึกให้เด็กรู้จักข้อวัฏะให้สัมพันธ์กัน รู้จักบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การโยนลูกบอลขึ้นเตะ เด็กต้องงอเข่า มือ เท้า ให้สัมพันธ์กัน และต้องรู้จักบังคับการเคลื่อนไหวของมือและขา เพื่อให้เตะลูกบอลได้ถูกต้อง การบังคับด้วยวิธีการเช่นนี้จะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง การเล่นเกมการแข่งขันเป็นการตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก เพราะเด็กเล็ก ๆ จะชอบเสียงเพลงและชอบทำท่าทางตามจังหวะอย่างอิสระตามความต้องการของเขา และเมื่อเด็กมีโอกาสดูแล จะทำให้เด็กเกิดความร่าเริงแจ่มใส การเล่นชนิดนี้จะช่วยให้เด็กได้แสดงออกในลักษณะสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก เพราะเด็กจะได้แสดงหลายสิ่งหลายอย่างตามความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของตนเอง การเล่นกิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น การเล่นประกอบดนตรี การทำท่าทางตามจังหวะพื้นเมือง การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ จะต้องไม่让孩子ฝืนตัว ต้องพยายามทำให้เด็กได้คุ้นกับจังหวะเสียก่อน โดยปกติเด็กระดับ ป.1 - 2 ชอบวิ่งชอบทำกระโดด ถ้าจะฝึกเด็กให้ก้าวเท้าให้เข้ากับจังหวะเพลง จะต้องให้เด็กฝึกข้อวัฏะส่วนนั้นให้ทำงานสัมพันธ์กันอย่างถูกต้องเสียก่อน แล้วเด็กจะเกิดความมั่นใจและสามารถเรียนกิจกรรมพลศึกษาได้ กีฬาที่จัดขึ้นสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษานั้นกำหนดให้เลือกเรียนได้ตามสภาพของโรงเรียน

และท้องถิ่น และจัดให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน กีฬาบางชนิด เช่น ฟุตบอล เป็นกีฬาที่คนสนใจมาก เด็กเห็นผู้ใหญ่เล่นก็ชอบ อยากจะเล่นบ้าง ถึงแม้ว่าจะเล่นไม่ได้ดีเท่าผู้ใหญ่ ก็ต้องสนับสนุน โดยการปรับปรุงอุปกรณ์การเล่น สนามาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก การเรียนในระยะเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องฝึกทักษะให้เป็นขั้นตอนเพราะเด็กจะเบื่อเสียก่อน ควรให้เด็กได้ลงสนาม ได้สัมผัสกับลูกบอล จนเกิดความคุ้นเคยแล้วจึงค่อย ๆ ให้ความรู้กฎ กติกา และฝึกทักษะไปพร้อม ๆ กับการเล่น การสอนกีฬาที่ดีควรให้เด็กได้ใช้ความคิดเรื่อง กฎ กติกา เช่น เปิดโอกาสให้เด็กซักถาม ตลอดจนมีการโต้แย้งถึงวิธีการเล่นได้ด้วย

นอกจากนี้ ประทีป พานิชชาติ (2528 : 29) ยังได้กล่าวแนะนำในการจัดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาว่า ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทั่ว ๆ ไป เพื่อพัฒนาการทำงานประสานกันของระบบกล้ามเนื้อและระบบประสาท อาจจะจัดสอนโดยใช้เกมมูลฐาน เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐาน และทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานไปด้วย และควรจัดกิจกรรมที่ใช้ร่างกายทุกส่วน เช่น ยืดหยุ่น การขว้าง การวิ่ง การกระโดด การเล่นประกอบลูกบอล ภายบริหาร และเกมการเล่นที่ต้องใช้เสียง รวมถึงการจัดกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตนเอง การเล่นเกม โยน เกมการต่อสู้ เกมที่มีการแข่งขัน การเล่นประกอบนิทาน และการเลียนแบบ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 55) ที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า กิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษานั้น ควรเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ๆ ของร่างกาย เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ของร่างกาย มีการก้มตัว การบิดลำตัว การเหวี่ยงแขน การย่อตัว การยืดตัว กิจกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การกระโดดพร้อมกันสองเท้า การขว้าง การขว้างลูกบอล การเตะลูกบอล การรับ-โยนลูกบอล และกิจกรรมที่เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทั่วไป เพื่อจะช่วยส่งเสริมการทำงานประสานกันของระบบประสาท และระบบกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นพื้นฐานในทักษะขั้นสูงต่อไป

2. ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในช่วงอายุ 3-6 ปี อายุ 6-9 ปี และเด็กอายุ 10-12 ปี

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็กแต่ละวัยว่ามีความแตกต่างกัน เพื่อเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม ในเรื่องนี้ วาสนา คุณากสิธิ์ (2536 : 110 - 111) ได้เสนอรายละเอียดไว้ดังนี้

ตาราง 1 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก ในระดับอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 (อายุ $3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$ ปี)

บุคลิกภาพ	กิจกรรม
1. เสี่ยงดัง กระตือรือร้น อยากแสดงออก อยากแสดงความสามารถ ชอบเลียนแบบ ชอบจินตนาการ และต้องการความสนใจ	1. เกม ที่ต้องใช้ความแข็งแรงและความยืดหยุ่น เกม ที่แสดงออกคนเดียว เช่น การล่าสัตว์ การแสดงละครคนแสดงเลียนแบบหรือสมมุติ และเกมประเภททีม หรือผลัด (relay) ที่ใช้จำนวนคนน้อย
2. กล้ามเนื้อใหญ่ ๆ พัฒนามากขึ้น	2. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น ทักษะเบื้องต้นของการขว้าง จับ และตบลูกบอล
3. โดยธรรมชาติชอบเล่นกิจกรรมที่เป็นจังหวะ	3. ใช้ทักษะเกี่ยวกับดนตรีและจังหวะ การเคลื่อนไหวตามความพอใจ การเดินร่าพื้นเมืองและการเล่นเกมประกอบเพลง
4. ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องของความสนใจ	4. จัดกิจกรรมที่สนองตอบได้ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง

ตาราง 1 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	กิจกรรม
5. อาจเกิดความเหนื่อยอย่างกระทันหัน แต่จะกลับเข้าสู่สภาพปกติอย่างรวดเร็ว	5. เลือกกิจกรรมที่ใช้เวลาสั้น ๆ มีการจัด ช่วงพักสั้น ๆ ระวังคาบ หรือจัด กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรง เพิ่มขึ้น
6. มีความสนใจในระยะเวลาสั้น ๆ	6. เปลี่ยนกิจกรรมบ่อย ๆ และอธิบายสั้น ๆ
7. ความรู้สึกไว ถือว่าตนเองถูกต้องและ สำคัญ ไม่ค่อยยอมรับการฟ่ายแพ้	7. กิจกรรมที่มีการจัดลำดับก่อน-หลัง เกม ประเภททีม และจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้เรื่องแพ้-ชนะ หรือ กล้าสู้ความจริงอย่างกล้าหาญ
8. สนใจว่าตัวเองจะทำอะไรได้บ้าง	8. ใช้กิจกรรมการสร้างเสริมประสบการณ์ และความสนใจด้วยการเคลื่อนไหว เบื้องต้นต่าง ๆ เช่น เดิน เขย่ง วิ่ง กระโดด เป็นต้น
9. มีการพัฒนาทางด้านความสัมพันธ์ ของการใช้สายตากับมือดีขึ้น	9. กิจกรรมที่ต้องอาศัยมือหยิบ ขว้างหรือ ถือสิ่งของ เช่น ลูกบอล ถุงถั่ว ห่วงยาง เป็นต้น
10. ต้องการฝึกกลไกการรับรู้ที่สำคัญ ๆ	10. กิจกรรมการฝึกเรื่องสมดุล ระดับต่าง ๆ การเคลื่อนไหวตามขวาง ตามยาว
11. ชอบกิจกรรมกลุ่มเล็ก ๆ	11. ใช้กิจกรรมการแบ่งกลุ่มย่อย ๆ ใน ชั้นเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	กิจกรรม
12. มีความรู้สึกไวต่อการแสดงออก ของผู้ใหญ่	12. ต้องการคำยกย่องและกำลังใจอย่าง จริงใจ
13. ชอบกิจกรรมหนัก ๆ และกิจกรรม ประเภทยืดหยุ่นต่อตัว	13. กิจกรรมการกลิ้งตัว การกระโดด ทิ้งตัวลงพื้น รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องการ คำแนะนำจากครู และกิจกรรม การยืดหยุ่นต่อตัวง่าย ๆ
14. อาจมีปัญหาในเรื่องของกระดูก ผิดปกติ	14. ให้ความสนใจในปัญหาเกี่ยวกับ โครงสร้างของร่างกายในรายที่ผิดปกติ

ลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในช่วงอายุ 6-9 ปี

ลักษณะทางด้านร่างกายของเด็กในวัยนี้อยู่ระหว่างการเจริญเติบโต น้ำหนักและส่วนสูง
เพิ่มมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ กระดูกยังอ่อนมาก อาจคงอหรือหักได้ง่าย ระบบไหลเวียนโลหิต
ทำงานได้ยังไม่เต็มที่ ระบบกล้ามเนื้อยังไม่แข็งแรง โดยเฉพาะกล้ามเนื้อแขนและไหล่
การประสานงานของระบบประสาทกับระบบกล้ามเนื้อยังไม่สัมพันธ์กัน แต่สามารถควบคุม
การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติได้ ถ้าเป็นการเคลื่อนไหวที่ซับซ้อนหรือละเอียดอ่อนทำได้ยังไม่ดี
ประสาทตากับมือยังไม่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะประสาทตาอยู่ระหว่างการเจริญเติบโต ความสามารถ
ในการตอบสนองการรับรู้ทำได้ไม่ดี โดยทั่วไปแล้วระบบร่างกายของเด็กในวัยนี้ไม่สมบูรณ์และ
อยู่ในระหว่างการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 6)
อย่างไรก็ตาม บุคลิกลักษณะของเด็กในวัยนี้ควรได้รับการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองอย่างถูกต้องและ
เหมาะสมเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาเป็นไปอย่างธรรมชาติ ซึ่ง วาสนา อุณาภิสิทธิ์

(2536 : 112) ได้กล่าวว่า เด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 - 3 (อายุ $6\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ ปี) มีบุคลิกภาพและควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมดังนี้

ตาราง 2 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 - 3 (อายุ $6\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ ปี)

บุคลิกภาพ	กิจกรรม
1. ยังกระตือรือร้นอยู่เหมือนเดิมแต่มีระยะเวลาของความตั้งใจยาวขึ้น และสนใจที่จะเล่นเป็นกลุ่มมากขึ้น	1. เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ๆ และจัดกิจกรรมประเภทกลุ่มให้มากขึ้น ควรเริ่มสร้างความคิดรวบยอดในเรื่องของกิจกรรมประเภททีมและประเภทผลัด
2. ชอบใช้กิจกรรมทางกายและเกมที่เป็นการแข่งขันต่อสู้	2. เกมที่ใช้ลูกบอลโดยมีการเคลื่อนไหวที่เปลี่ยนทิศทาง ความเร็ว ความว่องไว ประกอบกับการเล่นยืดหยุ่น เช่น การวิ่งและล้มลงกลิ้งตัว เป็นต้น
3. ชอบสนุกสนานกับจังหวะ	3. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การร้องเพลงประกอบ การเล่นเกม และการเต้นรำพื้นเมือง
4. พัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือและกลไกการรับรู้ดีขึ้น	4. กิจกรรมที่ใช้มือ เช่น ยืดหยุ่นต่าง ๆ การเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวด้วยตนเองและกิจกรรมที่ฝึกกลไกของการรับรู้ เช่น การฝึกให้รู้จักซ้าย-ขวา ระดับต่าง ๆ ของการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวที่ขวางกั้นตัว เป็นต้น

ตาราง 2 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	กิจกรรม
5. เริ่มสนใจกับสังคมมากขึ้น	5. ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองด้วยการเคารพกฎกติกาและการเล่นที่ยุติธรรม ำให้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมประเพณี มารยาทของสังคม ด้วยกิจกรรมเข้าจังหวะ
6. มีความสนใจในกีฬาต่าง ๆ มากขึ้น	6. เรียนรู้ทักษะกีฬาใหม่ ๆ ประกอบกับกิจกรรมที่ใช้การเป็นผู้นำง่าย ๆ
7. สนใจอยากรู้ผลของสิ่งที่ตนเองกระทำไป และชอบสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	7. กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหา เกมการยืดหยุ่นต่อตัวที่ยากขึ้น
8. ชอบที่จะทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง	8. บลูมั้งคุณสมบัติที่ดีและจัดโอกาสให้ประสบสัมฤทธิ์ผลที่เหมาะสม
9. มีความซื่อสัตย์และรักความจริง	9. ยอมรับในสิ่งที่ตนเองพูด กิจกรรมที่แสดงออกถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยจัดในรูปของ เกม หรือผลัด

ลักษณะของการจัดกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในช่วงอายุ 10 - 12 ปี

เด็กในช่วงนี้จะมีการเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ มีการพัฒนาร่างกายมากขึ้น เด็กหญิงและเด็กชายเริ่มมีการพัฒนาการด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ครูควรคำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็กนักเรียนในช่วงนี้ให้มาก การจัดกิจกรรมควรเป็นไปเพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถของนักเรียนที่มี

ความแตกต่างกัน อีกทั้งควรคำนึงถึงเรื่องบุคลิกภาพของเด็กในวัยนี้ ดังเช่น วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2536 : 113 - 115) ได้เสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 บุคลิกภาพและกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็ก ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6
(อายุ $9\frac{1}{2}$ - 12 ปี)

บุคลิกภาพ	กิจกรรม
1. เจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เด็กหญิงจะโตเร็วกว่าเด็กชาย แต่เด็กชายมีทักษะดีกว่า	1. กิจกรรมที่เสริมสร้างความแข็งแรงให้มากขึ้น กิจกรรมบางประเภทต้องแยกกลุ่มเด็กหญิงกับเด็กชายออกจากกัน เน้นเรื่องความถูกต้องของการเคลื่อนไหว เบื้องต้นและทรวดทรง
2. ชอบเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกลุ่ม และทีมและมีน้ำใจเป็นนักกีฬาในการแข่งขัน	2. เพิ่มเกม ประเภททีม ผลัดและการต่อสู้ให้มากขึ้น
3. มีความสนใจในกีฬาประเภทต่าง ๆ	3. กีฬาตามฤดูกาลโดยเน้นเรื่องการเป็นผู้นำเกมและควรจัดกีฬาหลาย ๆ ประเภท
4. พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและทักษะดีขึ้น ต้องการรู้ว่าต้องทำอะไร และทำไมต้องทำอย่างนั้น มีความสนใจในรายละเอียดของเทคนิคกีฬาต่าง ๆ	4. เน้นการสอนเรื่องทักษะโดยใช้วิธีการฝึกซ้ำ ๆ กัน พร้อมกับเน้นรูปแบบที่ถูกต้องด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	กิจกรรม
5. สนใจในเพศตรงข้ามบ้างและบางคน จะมีพัฒนาการทางเพศมากขึ้น	5. กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ในด้านต่าง ๆ เน้น เรื่องวัฒนธรรมและมารยาทในสังคม ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมการเดินร่ว พื้นเมืองและการเดินรำจตุรัสต่าง ๆ
6. มีความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น	6. การควบคุมดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัย การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำและ ผู้ตาม จัดโปรแกรมการวัดผลด้วยตัว ของนักเรียนเอง
7. มีความสามารถแตกต่างกัน	7. จัดกิจกรรมพลศึกษาและวางมาตรฐาน การวัดผลให้ยืดหยุ่นพอสมควร เพื่อให้ ทุกคนประสบความสำเร็จ
8. ต้องการมีทักษะและความสามารถ ทางกายดีขึ้น	8. เน้นเรื่องสมรรถภาพทางกาย โดยรวม เอาการวัดผลด้านสมรรถภาพทางกาย และทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นสิ่ง กระตุ้นให้เกิดความพยายามและเป็น การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
9. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	9. จัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมและสนับสนุนให้ เกิดความยุติธรรมตามกฎกติกา
10. เด็กบางคนจะมีปัญหาเกี่ยวกับทรวงตรง	10. กิจกรรมที่ช่วยแก้ไขทรวงตรงที่ผิดปกติ และให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหา เป็นพิเศษ

ตาราง 3 (ต่อ)

บุคลิกลักษณะ	กิจกรรม
11. เด็กหญิง (ระดับ ป.6) มีวุฒิภาวะมากขึ้นและบางครั้งอาจไม่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาอย่างเต็มที่	11. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ และต้องกระตุ้นให้อยากเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

3. การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2512(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ประมวลไว้ในหลักสูตรเพื่อเป็นประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนระดับประถมศึกษาได้มีการเรียนรู้นั้น อาจเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กในวัยนี้ด้วย และยังคงเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาด้านคุณลักษณะที่ดีอีกด้วย ในเรื่องนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2536 : 140) ได้กล่าวถึง หลักสูตรพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ดังนี้

หลักสูตรพลศึกษาระดับประถมศึกษา ควรสัมพันธ์กับเรื่องสุขภาพ เพราะสุขภาพเกี่ยวข้องกับการกินที่อยู่ดี และนักเรียนควรได้เรียนรู้ถึงวิธีเล่น (Play) ที่ถูกต้องปลอดภัยโดยการเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา เพื่อพัฒนาการทรงตัวและการทำงานสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมประเภทบุคคลและกิจกรรมกลุ่มตามความเหมาะสม นอกจากพัฒนาการดังกล่าวแล้ว นักเรียนยังควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบและยุติธรรม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะบรรจุอยู่ในกิจกรรมพลศึกษา ดังนั้น กิจกรรมพลศึกษาจึงมีความสำคัญต่อหลักสูตรการศึกษาที่สมควรจัดให้นักเรียนได้เรียนเพื่อประสบการณ์ในการเล่นและควรหลอมรวมหรือบูรณาการวิชาพลศึกษาเข้ากับวิชาอื่น ๆ ด้วยในลักษณะของหลักสูตรแบบบูรณาการ

หลักสูตรพลศึกษาระดับประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

หลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ โดยมีหลักการเพื่อเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บวงชน มุ่งให้ผู้เรียนหาประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และมุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกันแต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้ จุดหมายของหลักสูตรก็เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะหาประโยชน์ให้แก่สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข โครงสร้างมวลประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาและชีวิต และสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน สำหรับชั้น ป.5 และ ป.6 เช่น ภาษาอังกฤษ

วิชาพลศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ เน้นการเป็นพลช่างคิด ช่างทำ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ โดยอาศัยกิจกรรม จริยศึกษา ศิลปศึกษา

พลศึกษา คนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ จึงต้องปลูกฝัง
ให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการเกี่ยวกับความดีความงาม การรักษาสภาพกาย
และจิต
2. มีความสามารถในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความสามารถในการแสดงออก
และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญู กตเวทิตะ รักการทำงาน
เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย
4. มีความสนใจแสวงหาความรู้ และรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ ใช้ความรู้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา เพื่อการทำงานและการดำรงชีวิต
5. ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาและ
พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

หน่วยที่ 1 มั่นใจในการเคลื่อนไหว

คำอธิบาย

สังเกตรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่สวยงามและไม่สวยงาม อภิปรายผลของ
การเคลื่อนไหวที่มั่นใจและไม่มั่นใจ ฝึกปฏิบัติด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ท่าจังหวะและ
เคลื่อนไหวให้สัมพันธ์กับจังหวะ รวมวงเล่นเครื่องเคาะจังหวะ เล่นประกอบเพลงแสดงการเล่น
พื้นเมือง วาดภาพระบายสี โดยเลียนแบบพฤติกรรม บอกความรู้สึกที่เกิดจากการแสดงอย่างมั่นใจ
และไม่มั่นใจ และเลือกกิจกรรมที่แสดงได้อย่างมั่นใจไปใช้ในการเล่นอย่างเสรี

เพื่อให้รู้ความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมั่นใจกับความสอดคล้อง
สวยงาม ผสมกลมกลืน ตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้เกิดความมั่นใจ สามารถนำ
กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายไปใช้ในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน

หน่วยที่ 2 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

คำอธิบาย

สังเกต เปรียบเทียบลักษณะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

อภิปรายผลของการสังเกต เปรียบเทียบ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา บอกผลของการสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่การเพิ่มพูนความเข้าใจ และการชื่นชมความงามตามธรรมชาติ แล้วนำผลจากการสังเกตที่ดีไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึก ประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยการบรรยายชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เขียนภาพระบายสี ขึ้นจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เคลื่อนไหวร่างกายโดยเลียนแบบธรรมชาติ

เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสวยงามตามธรรมชาติ และคุณประโยชน์ของการสังเกตที่ดีต่อการเพิ่มพูนความเข้าใจ และความรู้สึกต่อธรรมชาติ มีความชื่นชมต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

หน่วยที่ 3 สนุกกับจินตนาการ

คำอธิบาย

สังเกตภาพ ฟังเพลง เคลื่อนไหวร่างกายตามแบบที่กำหนดให้

อภิปรายผลจากการสังเกตภาพ ฟังเพลง เคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกเขียนภาพระบายสี จากเรื่องราว นิทาน ออกแบบสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ จัดกระบะทราย ฟังเพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทยเดิมง่าย ๆ เพลงไทยสากล เคลื่อนไหวร่างกาย ทำท่าทางประกอบเรื่องราวนิทานให้เข้ากับจังหวะเพลง

เพื่อให้สามารถคิดและแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ความงาม ความไพเราะ สนุกสนาน เพลิดเพลินและสามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้

หน่วยที่ 4 พัฒนาความสามารถของตนเอง

คำอธิบาย

ฝึกเคลื่อนไหวร่างกายด้วยการเดิน วิ่ง กระโดด หมุนตัว กลับตัว ยืน ขว้าง ปา เหวี่ยง ำให้เข้ากับจังหวะ ตามแบบที่กำหนดให้

อภิปรายผลของการเคลื่อนไหวที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ สืบหาข้อบกพร่องโดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแล้วฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงกิจกรรมที่แสดงให้มีทักษะที่ดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะในการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะได้อย่างถูกต้อง มีความพร้อมเพรียงในการแสดงและสนุกสนานเพลิดเพลิน เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องที่นำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น ขึ้นชมในความสามารถของตนเอง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร อดทนและมีระเบียบวินัย

หน่วยที่ 5 ครอบครัวยุคใหม่

คำอธิบาย

ศึกษารูปแบบของครอบครัวยุคใหม่จากเรื่องราวตัวอย่างในสังคม

อภิปรายถึงองค์ประกอบที่จำเป็นของครอบครัวยุคใหม่และผลดี ผลเสียของการมีครอบครัวที่ดีและไม่ดีที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคม

ฝึกปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และบอกความรู้สึกจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน

เพื่อให้มีความชื่นชมต่อการมีครอบครัวที่ดีและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร อดทน และเสียสละ

หน่วยที่ 6 โรงเรียนสีเขียว

คำอธิบาย

ศึกษารูปแบบของการปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน

อภิปรายผลดีผลเสียของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน

ฝึกปฏิบัติตามคำสอนของครู ตามแบบที่กำหนดให้ในการทำกิจกรรมร่วมกัน

อภิปรายผลของการปฏิบัติที่มีต่อตนเองและผู้อื่น บอกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ แล้วนำผลจากการอภิปรายไปวางแผนข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันปฏิบัติ

ตามข้อตกลง และประเมินตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ข้อปฏิบัติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอยู่เสมอ

เพื่อให้เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตามกฎและระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน มีความชื่นชมต่อโรงเรียนที่มีระเบียบวินัย มีลักษณะเกี่ยวกับวินัยตนเอง รับผิดชอบ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

เกมเบ็ดเตล็ดและเกมนำไปสู่กีฬา

คำอธิบาย

ฝึกเล่นเกมเบ็ดเตล็ด เช่น เกมจับหนู เกมสิงชีงบอล เกมตีบอลข้ามแดน เกมต่อแถว เกมนำไปสู่กีฬา เช่น การวิ่ง การกระโดด ฝึกวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ทำกับตา ตามแบบที่กำหนดไว้ อภิปรายผลของการปฏิบัติที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่อง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงการเล่นให้มีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้ทักษะเบื้องต้นของการเล่นกีฬา มีความคล่องแคล่วว่องไว เห็นคุณค่าของการฝึกฝน และการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อการนำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น มีทักษะประสาทสัมพันธ์ดี ชื่นชมในความสามารถของตนเอง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน

กิจกรรมเข้าจังหวะ

คำอธิบาย

ฝึกทำจังหวะตามเพลง ฝึกท่ากายบริหารให้เข้ากับจังหวะเพลง ตามรูปแบบที่กำหนดให้ อภิปรายผลของการปฏิบัติที่ปฏิบัติได้ และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความไม่พร้อมเพรียง แก้ไขข้อบกพร่อง ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ เกิดความพร้อมเพรียง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงให้มีรูปแบบที่แปลกใหม่และมีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะในการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ มีความพร้อมเพรียงในการฝึก เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น ชื่นชมในความสามารถของตนเอง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย

ยึดหยุ่นขั้นพื้นฐาน

คำอธิบาย

ฝึกเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานด้วยการกลิ้งตัว ม้วนตัว กระโดด ห้อยโหน ใต้เชือก ปีนป่าย การทรงตัว ความอ่อนตัว ความคล่องแคล่ว โดยใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเพศ วัย ตามแบบที่กำหนดให้เป็นขั้นตอน อภิปรายผลของการฝึกที่ปฏิบัติได้ และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่อง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ นำผลจากการศึกษาผลการปฏิบัติไปปรับปรุงการฝึกให้มีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานถูกต้องและปลอดภัย มีการตัดสินใจดี เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น ชื่นชมในความสามารถของตนเอง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน

กีฬา

คำอธิบาย

ให้เล่นกีฬาบังคับประเภทคู่และประเภทลาน และเลือกเล่นกีฬาประเภทบุคคล และประเภททีม หนูคณะตามความสนใจ อภิปรายซักถามวิธีการเล่น กฎ กติกา สรุปเป็นแนวปฏิบัติ ฝึกเล่นกีฬาให้เป็นไปตามกฎ กติกาของการเล่น ให้เล่นเป็นทีมเพื่อส่วนรวม ให้สังเกตปัญหาที่เกิดขึ้น อภิปรายผลของการฝึกการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่อง ปัญหาในการเล่น ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นำผลจากการศึกษาและข้อบกพร่องต่าง ๆ และผลจากการอภิปรายไปปรับปรุงการเล่นกีฬาให้ดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะในการเล่นกีฬาที่ตนเองสนใจ มีความสามัคคีในการเล่น มีความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย เล่นร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรมนันทนาการ

คำอธิบาย

ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว อภิปรายสรุปวิธีการ และหลักการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ

ฝึกเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว อภิปรายผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนั้น ๆ สรุปหลักการ และกำหนดแนวปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นำผลจากการปฏิบัติและผลของการศึกษาไปปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น

เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

กิจกรรมเข้าจังหวะ

คำอธิบาย

ฝึกท่ากายบริหาร คอ ไหล่ แขน ลำตัว ขา ให้เข้ากับจังหวะดนตรี และฝึกการแปรชบวนให้เกิดความพร้อมเพรียงตามรูปแบบที่กำหนดไว้ อภิปรายผลของการฝึก สืบรวจข้อบกพร่อง แก้ไขด้วยการฝึกซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ เกิดความพร้อมเพรียง ศึกษาหาความรู้ นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงการฝึกให้มีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะในการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ มีความพร้อมเพรียงในการฝึกและแปรชบวน เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อทำให้การฝึกดีขึ้น ชื่นชมในความสามารถของตนเอง มีความขยันอดทนในการฝึก

ยิทยุ่ณัันพื้นฐาน

คำอธิบาย

สังเกตขั้นตอนการฝึกการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานด้วยการกลิ้งตัว ม้วนตัว กระโดด ห้อยโหน ที่ยากขึ้น หกบก หกสามเล้า หกสี่ระยะตั้ง ก้าวทรงตัว ความอ่อนตัว ความคล่องตัวโดยใช้อุปกรณ์

ที่เหมาะสมกับเพศและวัย อภิปรายสรุปให้เห็นวิธีการฝึกที่จะทำให้เกิดความปลอดภัย กำหนดแนวทาง เพื่อนำไปฝึกปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน อภิปรายผลของการฝึกที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่อง ความถูกต้อง และแก้ปัญหาด้วยการฝึกซ้ำ ๆ จนถูกต้องและปลอดภัย เกิดความมั่นใจ ศึกษาหาความรู้ นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงการฝึกให้มีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้อย่างมีขั้นตอน ปลอดภัย

มีความอดทน มีการตัดสินใจและการทรงตัวดี

กีฬา

คำอธิบาย

ให้เล่นกีฬายิงคัปประเภทคู่ และประเภทลาน และเลือกเล่นกีฬาประเภทบุคคล และประเภทหมู่คณะตามความสนใจ อภิปรายซักถามวิธีการเล่น กฎ กติกาในการเล่น ฝึกเล่น กีฬาโดยใช้ประสบการณ์ของตนเอง ฝึกเรียนรู้กฎ กติกาจากการเล่น อภิปรายผลของการฝึกปฏิบัติ ปัญหาในการฝึก วิธีแก้ปัญหา กำหนดเป็นแนวปฏิบัติ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ฝึกเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ นำผลจากการเรียนรู้ไปปรับปรุงการเล่นกีฬาให้ถูกต้อง และมีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะในการเล่นกีฬาที่ตนเองสนใจ มีความสามัคคีในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกสนานเพลิดเพลิน มีความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย

กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางกาย

คำอธิบาย

ฝึกสังเกตวิธีทดสอบสมรรถภาพทางกายเบื้องต้น อภิปรายผลจากการสังเกตว่าตนเอง มีสมรรถภาพระดับใด บกพร่องในเรื่องใด สรุปแนวทางและกำหนดวิธีการปฏิบัติตน ฝึกปฏิบัติ กิจกรรมสร้างเสริมและพัฒนาสมรรถภาพทางกายในส่วนที่บกพร่อง อภิปรายผลของการปฏิบัติว่า สามารถปฏิบัติได้ และปฏิบัติไม่ได้ สรรวจข้อบกพร่อง ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจและเพิ่มพูนสมรรถภาพทางกาย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นำผลจากการศึกษานำมาซึ่งสมรรถภาพที่ดีขึ้น

เพื่อให้มีร่างกายแข็งแรง อุดหนุน มีสมรรถภาพทางกายดี มีความขยันหมั่นเพียรในการฝึก เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปสู่การมีสมรรถภาพที่ดีขึ้น

กิจกรรมแบบผลิตภัณฑ์ยากขึ้น

คำอธิบาย

สังเกตวิธีการฝึกเลี้ยงลูกบอลอ่อนลึงกีดขวาง วิ่งผลัดทางตรง วิ่งหลบหลีก วิ่งข้าม เครื่องกีดขวางและกระบวนการที่จะทำให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว อภิปรายสรุปวิธีการ หลักการ และแนวปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติ อภิปรายผลของการปฏิบัติได้ และไม่ได้ สำรวจหาข้อบกพร่อง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความคล่องแคล่วว่องไว นำผลจากการศึกษา ผลปฏิบัติไปปรับปรุงการเล่นแบบผลิตภัณฑ์ให้มีทักษะดีขึ้น

เพื่อให้มีทักษะประสาทสัมผัส คัดค้านะเนเป็น ตัดสินใจได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง

กิจกรรมนันทนาการ

คำอธิบาย

ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อภิปรายสรุป วิธีการและแนวทางในการเลือกกิจกรรม

ฝึกเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจ อภิปรายผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนั้น ๆ สรุป หลักการฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาหาความรู้ นำผลจากการปฏิบัติและการศึกษาหา ความรู้มาปรับปรุงกิจกรรมที่ปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายอารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ. 2534 : 58 - 86)

4. องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้

องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การนำวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดปัจจัย

สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนโดยครูผู้สอนนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การใช้หลักสูตรโดยตรง เพราะครูผู้สอนคือผู้ที่ต้องใช้หลักสูตรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด บทบาทของครูผู้สอนกับการนำหลักสูตรไปใช้นี้ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 125) ได้เสนอแนะไว้ว่า ครูผู้สอนที่นำหลักสูตรไปใช้มีหน้าที่หลักคือ การสอนซึ่งต้องใช้หลักสูตรประกอบการเตรียมการสอน การวางแผนการสอน หรือการกำหนดการสอนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการพอสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรศึกษานักเรียนให้รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ทำความเข้าใจกับจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตร และเป็นผู้เข้าใจแผนการสอน กำหนดการสอนและกระบวนการเรียนการสอน
3. ศึกษาแผนการสอน คู่มือครูให้เข้าใจแจ่มแจ้งก่อนทำการสอน
4. เตรียมสื่อการสอนที่จะใช้ในการสอนแต่ละครั้งก่อนสอน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เหมาะสมกับนักเรียน
6. ใช้เครื่องมือการประเมินผลที่ถูกต้องตามลักษณะกิจกรรมการเรียน
7. รู้จักปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โรงเรียน และนักเรียน

องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้อีกประการหนึ่งคือ การใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ในเรื่องนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2536 : 189) กล่าวว่า วิธีสอนของครูเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้ ถ้าไม่มีการสอนก็ไม่สามารถจะประเมินผลได้ว่าหลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลหรือไม่อย่างไร หรือหลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายของการจัดการศึกษาของประเทศหรือไม่ ดังนั้น การเตรียมการสอน การเอาใจใส่ต่อการสอน การสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและโรงเรียน การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร ฯลฯ เหล่านี้ คือสิ่งที่กำหนดความสามารถของการใช้หลักสูตรของโรงเรียนทั้งสิ้น การเลือกวิธีสอนแต่ละแบบขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสอนแต่ละครั้งแต่ละเรื่องและต้องสอดคล้องกับการสอน แบบของหลักสูตร ทัศนคติการเรียนรู้ บริษัณาการศึกษา รวมทั้งความสามารถของครูด้วย ฉะนั้น วิธีสอนที่จะนำไปสู่

ความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงควรเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดตามสภาพการณ์หรือตามจุดมุ่งหมาย แต่ละข้อได้ก็ต้องการใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเท่านั้น การใช้วิธีสอนเพียงแบบเดียวหรือแบบใดแบบหนึ่ง ตลอดไปย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนการสอน ฉะนั้นถ้าครูไม่สามารถใช้วิธีสอนได้เหมาะสมแล้ว ก็จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร

นอกจากองค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้ที่ได้เสนอไปแล้วในข้างต้นนั้น ยังมีปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบที่ช่วยสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้ปกครอง ประชาชน และสื่อมวลชน เป็นต้น (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2534 : 126)

นอกจากนี้ยังมีส่วนของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรด้วย เพราะงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอยู่ไม่น้อย

5. วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนพลศึกษา

การเรียนพลศึกษานั้นเป็นการเรียนโดยใช้กิจกรรมทางกายโดยการปฏิบัติ ส่วนประกอบที่สำคัญที่ต้องมีส่วนประกอบนอกจากครู นักเรียน แล้วยังต้องรวมถึง วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนพลศึกษา ซึ่งต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภทด้วย ความสำคัญของวัสดุและอุปกรณ์การสอนพลศึกษานี้ จรรยา แก่นวงษ์คำ (2517 : 59) ได้กล่าวถึงเรื่อง วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนพลศึกษาว่า จะต้องเหมาะสมกับวัยและความเจริญเติบโตของเด็ก เด็กพัฒนาการของความเจริญเติบโต มีบทบาทสำคัญในการฝึกหัดเด็ก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ไม่ควรนำการเล่นเทนนิสมาสอนเด็กประถมศึกษา เพราะอวัยวะของเด็กยังไม่พร้อม

การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมพลศึกษานั้น นอกจากจะอาศัยความรับผิดชอบจากครูผู้สอนและนักเรียนแล้ว ยังต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ด้วย เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อบริการในชุมชน ดังนั้นชุมชนต้องมีส่วนในการวางแผนงานต่าง ๆ ตลอดจนจัดหา การทะนุบำรุง รวมถึงการได้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชนด้วย เรื่องนี้ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2529 : 203) ได้เสนอแนะทางว่า ชุมชนทุกชุมชน

จำเป็นที่จะต้องมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เล่นกีฬา และกิจกรรมนันทนาการ โรงเรียนควรจัดสิ่งเหล่านี้ให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน ประเภท ขนาด และที่ตั้งของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องสัมพันธ์กับชุมชนโดยส่วนรวม ควรมีการวางแผนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคม และลักษณะทางเศรษฐกิจของชุมชน ควรมีการวางแผนจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ กับการใช้เป็นแหล่งช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพ โปรแกรมการวางแผนควรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของประชาชนทุกคน กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เพื่อความสะดวกและความปลอดภัย และมีการร่วมมือกันในการวางแผนอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมพลศึกษา การเล่นกีฬา และนันทนาการ

6. ความรู้เกี่ยวกับชาวเขา

ชาวเขาคือชนกลุ่มน้อยหรือชนต่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพลเมืองอีกส่วนหนึ่งของประเทศไทย ปัจจุบันมีชาวเขาทั้งหมดประมาณ 579,239 คน 3,553 หมู่บ้าน โดยอาศัยอยู่ในจังหวัดบริเวณ ชายแดนไทย-พม่า และไทย-ลาว รวม 20 จังหวัด ชาวเขาในประเทศไทยมีทั้งหมด 11 เผ่าพันธุ์ ในจำนวนนี้หลายเผ่าพันธุ์ สันนิษฐานว่าเป็นชนพื้นเมืองเดิมบนผืนแผ่นดินไทยนี้มาก่อนที่คนไทยจะมา อยู่ที่นี่และอีกหลายเผ่าพันธุ์เพิ่งอพยพเข้ามาในประเทศไทย เมื่อประมาณ 100 ปีเศษนี้เอง ดังนั้น จึงอาจจัดกลุ่มชาวเขาในประเทศไทยเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มชนชาติที่อพยพเข้ามาจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศ ชนกลุ่มนี้จัดอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ ออสโตร - เอเชียติค (Austro - Asiatic) ได้แก่ ละว้า ชมุ ถิ่น และมลาบรี (เผดองเหลือง) ชนกลุ่มนี้สันนิษฐานว่า อพยพบนผืนแผ่นดินไทยก่อนคนไทย คือประมาณ 2,000 ปี ล่วงมาแล้ว ถือเป็นชนพื้นเมืองเดิม

2. กลุ่มชนชาติที่อพยพจากเหนือลงสู่ใต้ ชนกลุ่มนี้จัดอยู่ในชาติพันธุ์จีน - ทิเบต (Sino - Tibetan) เป็นชาติพันธุ์เดิมที่อาศัยอยู่ในบริเวณทิเบตและจีนตอนใต้ เพิ่งอพยพเข้ามาในประเทศไทย ประมาณ 100 ปีเศษมานี้ กลุ่มชนชาติจีน - ทิเบต แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ

2.1 กลุ่มชาติจีนเดิม ได้แก่ เผ่าเผี้ยว เย้า และจีนฮ้อ

2.2 กลุ่มชนชาติทิเบต - พม่า กลุ่มชนชาตินี้สืบเชื้อสายมาจากพวกโลโล - โนสู (Lolo - Nosu) ซึ่งได้รับอิทธิพลทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์มาจากชนชาติทิเบต ได้แก่ เผ่ามูเซอ ลีซอ อีเก้อ กะเหรี่ยง ปะหล่อง และไทยใหญ่

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของชาวเขาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย กะเหรี่ยง เผี้ยว มูเซอ เย้า อีเก้อ และเผ่าลีซอ

1. กระเหรี่ยง (Karen)

1.1 ประวัติ มีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางตะวันออกของทิเบต แล้วอพยพมาอยู่ตามบริเวณลุ่มน้ำแยงซีเกียง และค่อย ๆ อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ประมาณ พ.ศ. 2482 กระเหรี่ยงเรียกตัวเองว่า "เบอะกะยอ" คนไทยภาคเหนือนิยมเรียกกะเหรี่ยงว่า "ยาง" กระเหรี่ยงแบ่งออกเป็น 4 เผ่าย่อย ได้แก่ สะกอ ปะเยะหรือบเว และตองสู

1.2 เชื้อชาติ จัดอยู่ในตระกูลทิเบต - พม่า

1.3 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลจีน - ทิเบต

1.4 ศาสนา นับถือผี พุทธ และคริสต์

1.5 ประเพณีที่สำคัญ ปีใหม่ ดิถีศพ

1.6 ประชากรในประเทศไทย 278,185 คน 2,123 หมู่บ้าน

1.7 จังหวัดที่อยู่อาศัย 15 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก ลำพูน ลำปาง แพร่ สุโขทัย กาญจนบุรี อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์

2. เผี้ยว (Meo)

2.1 ประวัติ เอกสารที่เก่าแก่ที่สุดของจีน ระบุว่าเผี้ยวอาศัยอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเหลือง ประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว คำว่า "เผี้ยว" เป็นภาษาจีน ยังสรุปความหมายที่

ชัดเจนมาได้ แม้วเรียกตัวเองว่า "ม้ง" เนื่องจากแม้วมีคึกสงครามกับจีนเรื่อยมา ส่วนหนึ่งยอมผสมกลมกลืนกับจีน อีกส่วนหนึ่งทะยอยลงใต้สู่เวียตนาม และได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทยประมาณ 100 ปีเศษมานี้เอง แม้วในประเทศไทยมี 3 กลุ่ม คือ แม้วน้ำเงินหรือแม้วดำ และแม้วกั่วบั้ง คำว่า "แม้วกั่วบั้ง" หมายถึง แม้วที่มีปลอกแขนเสื้อบริเวณข้อศอก แม้วกั่วบั้งเท่าที่ทราบมีจำนวนเล็กน้อยที่จังหวัดน่าน ปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกับแม้วน้ำเงินและแม้วชาวหมดแล้ว

2.2 เชื้อชาติ จัดอยู่ในตระกูลจีน - ทิเบต สาขาม้งจีน

2.3 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลทิเบต - พม่า สาขาม้งจีน - ทิเบต ภาษาแม้วและเข้าถูกจัดไว้ในตระกูลเดียวกัน แม้วไม่มีภาษาเขียน

2.4 ศาสนา นับถือวิญญาณบรรพชน ปัจจุบันมีแนวโน้มนับถือพุทธและคริสต์มากขึ้น

2.5 ประเพณีที่สำคัญ ปี๋ใหม่ กินข้าวใหม่ พิธีเรียกขวัญ พิธีตั้งชื่อ พิธีเลี้ยงผี

พิธีศพ

2.6 ประชากรในประเทศไทย 83,969 คน 233 หมู่บ้าน

2.7 จังหวัดที่อยู่อาศัย 13 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยาแพร่ น่าน ลำปาง แม่ฮ่องสอน ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ พิษณุโลก สุโขทัย และเลย

3. มูเซอ (Lahu)

3.1 ประวัติ มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขตทิเบตและบริเวณใกล้เคียง อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยประมาณ พ.ศ.2433 มูเซอเรียกตัวเองว่า "ลาหู่" หรือ "ลาฮู่" ในประเทศไทยมีอยู่ด้วยกัน 7 กลุ่มย่อย

3.2 เชื้อชาติ จัดอยู่ในตระกูลทิเบต - พม่า

3.3 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลพม่า - ทิเบต สาขาลาโล คล้ายคลึงกับภาษาสือชอและอีเกอ

3.4 ศาสนา นับถือพระเจ้าและภูติผีวิญญาณ

3.5 ประเพณีที่สำคัญ ปี๋ใหม่ (กินวอ) กินข้าวใหม่ เด่นจะคี

3.6 ประชากรในประเทศไทย มีจำนวน 61,128 คน 409 หมู่บ้าน

3.7 จังหวัดที่อยู่อาศัย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน
น่าน ลำปาง ตาก กาแพงเพชร และสุโขทัย

4. เย้า (Yao)

4.1 ประวัติ มีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางตะวันออกของมณฑลไกวเจา ยูนาน สุนหน่า
และกวางสี ของประเทศจีน อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยประมาณ 100 ปีเศษมานี้ เย้าเรียก
ตัวเองว่า "เมี่ยน" คำว่า "เย้า" เป็นภาษาจีน ยังสรุปความหมายที่ชัดเจนไม่ได้ ในประเทศ
เวียดนามและลาว เรียกชนกลุ่มนี้ว่า "หม่าน" เย้ามีประชากรในเอเชียอาคเนย์ประมาณ
800,000 คน

4.2 เชื้อชาติ จัดอยู่ในตระกูลจีน - ทิเบต สาขาสันชาติจีน

4.3 ภาษา ภาษาเย้ามีความใกล้ชิดกับภาษาแม้ว นักภาษาศาสตร์บางท่านจัด
ภาษาแม้ว - เย้า เป็นตระกูลภาษาอีกตระกูลหนึ่งต่างหากจากภาษาอื่น ๆ

4.4 ศาสนา นับถือวิญญาณบรรพบุรุษและผี

4.5 ประชากรในประเทศไทย 35,652 คน 181 หมู่บ้าน

4.6 จังหวัดที่อยู่ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง น่าน
ตาก กาแพงเพชร และสุโขทัย

5. อักฮา (Akha)

5.1 ประวัติ อักฮาเรียกตัวเองว่า "อาฮา" มีถิ่นเดิมอยู่บริเวณเขาสูงทาง
ตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน อพยพเข้ามาในประเทศไทยเมื่อประมาณ
70 ปีมานี้ (ประมาณ พ.ศ.2458) โดยอพยพเข้ามาครั้งแรกที่จังหวัดเชียงราย

5.2 เชื้อชาติ จัดอยู่ในตระกูลทิเบต - พม่า

5.3 ภาษา จัดอยู่ในแขนงชนชาติโลโลของพม่า - โลโล ซึ่งแยกตัวออกมาจาก
กลุ่มทิเบต - พม่า และเป็นภาษาที่คล้ายคลึงกับภาษาลีซอ อักฮาไม่มีภาษาเขียน

5.4 ศาสนา นับถือผีบรรพบุรุษ ปัจจุบันมีแนวโน้มนับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น

5.5 ประเพณีที่สำคัญ ปีใหม่ วันไหว้ผี วันกินข้าวใหม่ พิธีไล่สิ่งชั่ว พิธีแต่งงาน
การเกิด การตาย

5.6 ประชากรในประเทศไทย 37,758 คน 197 หมู่บ้าน

5.7 จังหวัดที่อยู่อาศัย 5 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ และตาก

6. ลีซอ (Lisu)

6.1 ประวัติ ลีซอเรียกตัวเองว่า "ลีซู" มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในประเทศจีน อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศพม่าในเขตเมืองเชียงตุง แล้วจึงอพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยอพยพเข้ามาจังหวัดเชียงรายเป็นแห่งแรก ประมาณ 60 ปีมาแล้ว (พ.ศ.2467)

6.2 เชื้อชาติ อยู่ในตระกูลธิเบต - พม่า

6.3 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลธิเบต - พม่า คล้ายคลึงกับภาษามูเซอและภาษาอีเกอ ลีซอนมีภาษาเขียน ผู้ชายลีซอพูดได้หลายภาษา เช่น จีนยูนนาน อีเกอ มูเซอ และไทยใหญ่

6.4 ศาสนา นับถือผี

6.5 ประเพณีที่สำคัญ ปีใหม่ (ตรงกับวันตรุษจีน) วันไหว้ผี การแต่งงาน การเกิด การตาย

6.6 ประชากรในประเทศไทย 25,251 คน 128 หมู่บ้าน

6.7 จังหวัดที่อยู่อาศัย 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน ตาก กาฬหะเพชร์ เพชรบูรณ์และสุโขทัย (ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษาพื้นที่สูง ระดับภาค. 2536 : 4 - 11)

ชาวเขาในจังหวัดเชียงราย

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย (2534 : 7) ได้แนะนำสภาพพื้นที่ของจังหวัดเชียงรายไว้ดังนี้

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดชายแดนติดกับประเทศพม่า ตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 829 กิโลเมตร มีพื้นที่ 11,515 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,196,750 ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศเมียนมา

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดลำปางและจังหวัดพะเยา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่และประเทศเมียนมา

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศอยู่ในประเภทเทือกเขาสูงในทวีปตอนเหนือ

เป็นเทือกเขาสูงทอดยาวตามแนวเหนือใต้ ทางด้านตะวันออก ด้านตะวันตก มีที่ราบสูงเป็นหย่อม ๆ อยู่ทั่วไปในเขตอำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า และอำเภอเชียงของ เทือกเขาที่มีความสูงอยู่ระหว่าง 1,500 - 2,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล ส่วนบริเวณที่ราบ และหุบเขาจะอยู่ในช่วงความสูง 350 - 600 เมตร จากระดับน้ำทะเล บริเวณที่ราบซึ่งสูงที่สุด คือ ที่ราบลุ่มแม่น้ำลาว จะอยู่บริเวณตอนใต้ของอำเภอเวียงป่าเป้า ส่วนบริเวณที่ราบต่ำคือ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำอิงตอนใต้ของอำเภอเชียงของ

สภาพภูมิอากาศ มี 3 ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม รวม 3 เดือน อุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดประมาณ 39 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม รวม 5 เดือน อุณหภูมิเฉลี่ย ประมาณ 27 องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ รวม 4 เดือน อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 10 องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยตลอดปี 1,850 มิลลิเมตร ฝนตกชุกที่สุดระหว่างเดือน กรกฎาคม - กันยายน

ดังที่ได้เสนอมานข้างต้น จะเห็นว่าจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ ที่เป็นเทือกเขาสูง และมีประชากรอาศัยอยู่ตามพื้นที่ภูเขาสูงจำนวนมาก ซึ่งประชากรเหล่านี้เป็น ชาวเขาที่ได้อาศัยอยู่ตามพื้นที่ภูเขาสูงที่มีระดับความสูงที่แตกต่างกัน ในลักษณะการตั้งถิ่นฐานของ ชาวเขาแต่ละเผ่า มีความแตกต่างกันไป ดังเช่น ทิศนี้ อณมาน (2525 : 8) ได้สำรวจ

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและสภาพแวดล้อม ดิน-น้ำ เขตตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า เนื่องจากพื้นที่ของตำบลลาวีส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนดังกล่าว การตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านที่อยู่ในโครงการทั้ง 53 หมู่บ้านจึงตั้งอยู่ในระดับความสูงที่แตกต่างกันไป คือตั้งแต่ยอดคอย บริเวณสันเขา ไร่เขา เขียงเขา ลงมาจนถึงที่ราบระหว่างหุบเขา โดยยึดแนวลำห้วยหรือลำน้ำตั้งแต่ต้นน้ำลงมาเป็นที่ตั้งหมู่บ้าน หมู่บ้านเหล่านี้มีความสูงต่างระดับกันตั้งแต่ 530-1,250 เมตร

รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน อาจกล่าวได้ว่าหมู่บ้านเกือบทั้งหมดที่ตั้งอยู่บนคอย หรือสันเขานั้น อยู่กันเป็นกลุ่ม มีบริเวณบ้านติดต่อกันโดยอาจมีรั้วบ้าน เสาไม้ หรือไม้ระแนงกัน ส่วนหมู่บ้านในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขานั้นจะปลูกบ้านเรียงรายอยู่สองฝั่งน้ำ หรือใกล้เชิงลำน้ำเป็นแนวไป เพื่อสะดวกในการนำน้ำมาใช้เพื่อบริโภคและอุปโภค ภายในหมู่บ้านเกือบทั้งหมดไม่มีถนน มีแต่ทางเดินเล็ก ๆ หรือเดินผ่านบริเวณบ้านของกันและกันได้

นอกจากนี้ ทศนีย์ อมมาน ยังได้แสดงลักษณะการตั้งถิ่นฐานตามระดับความสูงที่แตกต่างกัน และหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ตาราง 4 ระดับความสูงที่แตกต่างกัน และระดับความสูงเฉลี่ยเป็นเมตร ของหมู่บ้านชาวเขา
เผ่าต่าง ๆ ในตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย คิดเป็นร้อยละ

เผ่า	จำนวนหมู่บ้าน	ระดับความสูงเฉลี่ย
มูเซอร์	13	718
อีโก้	9	834
จีนฮ่อ	11	866
ลีซอ	4	1002
กะเหรี่ยง	4	663
เย้า	8	941
อื่น ๆ	4	868
รวม	53	843

ที่ตั้งและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

จากการสำรวจพบว่า หมู่บ้าน ในโครงการทั้ง 53 หมู่บ้านนี้ จะตั้งอยู่หนาแน่นใน 3 บริเวณคือ ประมาณครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านทั้งหมดตั้งอยู่ทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของตำบล ส่วนที่เหลือนั้น จะตั้งถิ่นฐานลงมาตามลำน้ำแม่สรวย และสาขาต่าง ๆ ที่ไหลมาสู่ลำน้ำแม่สรวย หรืออาจกล่าวได้ว่าตั้งเป็นแนวลงมาจากบริเวณลุ่มน้ำตอนกลาง ลงมาจนถึงตอนใต้ของตำบล ส่วนบริเวณเทือกเขาทางทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ นั้น มีหมู่บ้านตั้งอยู่น้อยมาก คือมีเพียง 3 หมู่บ้านเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจวิเคราะห์ได้ว่าเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ นั้นเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน รอยมีความสูงเฉลี่ยตั้งแต่

1,200 - 1,400 เมตร ถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่ และอีกครึ่งหนึ่งนั้นสูงประมาณ 1,400 - 1,600 เมตร และ 1,600 - 1,770 เมตร ตามลำดับ ซึ่งนับว่าสูงชันกว่าบริเวณอื่น ๆ ของตำบล

สำหรับพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนชาวเขานั้นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการตั้งหมู่บ้าน เพราะโรงเรียนชาวเขาเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนชาวเขาเช่นเดียวกัน โรงเรียนชาวเขาที่มีอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงรายจะตั้งอยู่ในระดับความสูงที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนบ้านบางแก้ว ตั้งอยู่หมู่บ้านบางแก้ว ระดับความสูง 1,120 เมตร เป็นชาวเขาเผ่าเย้า

โรงเรียนบ้านแม่โง่งเย้า ตั้งอยู่หมู่บ้านแม่โง่งเย้า ระดับความสูง 950 เมตร เป็นชาวเขาเผ่าเย้า

โรงเรียนบ้านเลาลี ตั้งอยู่หมู่บ้านเลาลี ระดับความสูง 820 เมตร เป็นชาวจีนฮ่อ

โรงเรียนบ้านคอยล้าน ตั้งอยู่หมู่บ้านคอยช้าง ระดับความสูง 1,220 เมตร เป็นชาวเขาเผ่าลีซอ

โรงเรียนบ้านทุ่งพร้าว ตั้งอยู่บ้านทุ่งพร้าวกะเหรี่ยง ระดับความสูง 530 เมตร เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

โรงเรียนบ้านแสนเจริญ ตั้งอยู่บ้านแสนเจริญ ระดับความสูง 950 เมตร เป็นชาวเขาเผ่าอีเกอ

โรงเรียนบ้านห้วยมะฆาง ตั้งอยู่บ้านห้วยมะฆาง ระดับความสูง 600 เมตร เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ (ทัศนีย์ อนุมาน. 2525 : 31)

จำนวนชาวเขาในจังหวัดเชียงรายที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2529 : 70 - 70)

ได้สำรวจพบว่า กลุ่มบ้านชาวเขาในจังหวัดเชียงรายเท่าที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้ทั้งสิ้นประมาณ 539 กลุ่มบ้าน ในแต่ละกลุ่มบ้านชาวเขาอาจมีเผ่าเดียวหรือหลายเผ่าอยู่ปนกัน แต่การพิจารณาเผ่าของกลุ่มบ้านชาวเขานั้นใช้พิจารณาจากเผ่าส่วนใหญ่ของครัวเรือนชาวเขาในกลุ่มบ้านนั้น ผลการสำรวจพบว่ากลุ่มบ้านของเผ่ามูเซอมีอัตราส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 36.0 ของกลุ่มบ้านทั้งหมดในจังหวัดเชียงราย รองลงมาคือกลุ่มบ้านของเผ่าอีเกอมีร้อยละ 30.0 เผ่าเย้า มีร้อยละ 9.3 กลุ่มบ้านของเผ่าแม้วและลีซอ มีร้อยละ 6.9 เท่ากัน และกลุ่มบ้านของเผ่ากะเหรี่ยง มู ลัวะ มีร้อยละ 5.9, 1.5 และ 1.1 ตามลำดับ สำหรับขนาดของกลุ่มบ้าน ครอบคลุมประมาณ 33

ครัวเรือนต่อกลุ่มบ้าน กลุ่มบ้านของเผ่าแม้วมีขนาดใหญ่ที่สุดประมาณ 52.3 ครัวเรือนต่อกลุ่มบ้าน รองลงมาคือกลุ่มบ้านของเผ่า ลัวะ ลีซอ ขมุ กะเหรี่ยง มีขนาดครัวเรือน 44.3, 35.8, 34.6 และ 32.1 ครัวเรือนต่อกลุ่มบ้านตามลำดับ

จำนวนประชากรในกลุ่มบ้านชาวเขาที่ได้จากการสำรวจมีทั้งสิ้นประมาณ 103,341 คน เป็นชาย 52,272 คน หญิง 50,969 คน อัตราส่วนระหว่างเพศคิดเป็นประชากรชาย 103 คน ต่อประชากรหญิง 100 คน ประกอบด้วยชาวเขาเผ่าหลัก ๆ คือ ขมุ เชอ อีเกอ แม้ว เย้า ลีซอ กะเหรี่ยง และมีประชากรที่ไม่ใช่ชาวเขาปะปนอยู่ด้วย ได้แก่ จีนฮ่อ คนไทย ไทยใหญ่ เป็นต้น อำเภอที่มีชาวเขามากที่สุดคืออำเภอแม่จัน มีประชากรประมาณ 41,080 คน (ร้อยละ 39.8 ของประชากรในกลุ่มบ้านชาวเขาทั้งจังหวัด) รองลงมาคือ อำเภอแม่สรวย มีประชากรประมาณ 20,611 คน (ร้อยละ 19.9) อำเภอเมือง มีประชากรประมาณ 14,703 คน (ร้อยละ 14.2) อำเภอเชียงของ มีประชากรประมาณ 11,498 คน (ร้อยละ 11.1) อำเภอที่มีประชากรในกลุ่มบ้านชาวเขาน้อยที่สุด คือ อำเภอเวียงชัย มีประชากรประมาณ 111 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ของประชากรในกลุ่มบ้านชาวเขาทั้งหมดในจังหวัดเชียงราย ส่วนอำเภอป่าแดดเป็นอำเภอที่ไม่มีประชากรชาวเขาเลย

ต่อมาในปี พ.ศ.2533 สถาบันวิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ได้สำรวจชาวเขาใน จังหวัดเชียงราย พบว่ามีประชากรที่เป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จำนวน 8 เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง แม้ว ขมุ เย้า อีเกอ ลีซอ และเผ่าขมุ (ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูงระดับภาค. 2536 : 13)

7. การศึกษาในโรงเรียนชาวเขา

การจัดการศึกษาสำหรับชาวเขานี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดการศึกษา ให้แก่ชาวเขามานานแล้ว คือ ตั้งแต่ พ.ศ.2500 เป็นต้นมา

ในปัจจุบันมีหน่วยงานระดับกรมหลายหน่วยงานเข้าไปจัดการศึกษาแก่ชาวเขาในลักษณะ ที่แตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กรมการศาสนา เป็นต้น

นอกจากหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังมีหน่วยงาน กระทรวง กรมและ องค์การพัฒนาเอกชนอื่น ๆ ไปดำเนินการจัดการศึกษาแก่ชาวเขาในลักษณะเฉพาะกิจด้วย เช่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมประชาสงเคราะห์ กรมป่าไม้ และหมอสอนศาสนา เป็นต้น

แม้จะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปจัดการศึกษาแก่ชาวเขาหรือชุมชนบนพื้นที่สูง หลายหน่วยงานแล้วก็ตาม การจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขาในระยะที่ผ่านมาก็ยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การขาดการประสานงาน ปัญหาความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน ปัญหาเรื่อง สัณฐานหรือทะเบียนบ้าน ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตของผู้ปฏิบัติงาน ความทุรกันดาร ปัญหาเรื่อง หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาความยากลำบากในเรื่องพื้นที่ การคมนาคมติดต่อ สื่อสาร ปัญหางบประมาณ สวัสดิการ และบุคลากร เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุ ทำให้การจัดการศึกษานบนพื้นที่สูงให้แก่ชาวเขาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

1. ปัญหาเชิงปริมาณ

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ. 2528 - 2531 พบว่าการจัดการศึกษานบนพื้นที่สูงสามารถดำเนินการได้ร้อยละ 23.8 ของประชากรวัยเรียนชาวเขาเท่านั้น แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบจะได้ดำเนินงานไปตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีประชากรวัยเรียนอีกร้อยละ 73.9 ที่ไม่ได้รับการศึกษา

2. ปัญหาเชิงคุณภาพ

แม้ว่าประชากรวัยเรียนบนพื้นที่สูงร้อยละ 23.8 จะได้รับการศึกษาทั้งงานและ นอกโรงเรียนก็ตาม แต่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชาวเขาหรือพื้นที่สูง ต่ำกว่าผลสัมฤทธิ์ของอำเภอและจังหวัด ทั้งนี้เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการจัด ประสบการณ์การเรียนการสอนบนพื้นที่สูงมีความแตกต่างจากพื้นที่ราบมาก (ศูนย์ประสานงาน พัฒนาการศึกษานบนพื้นที่สูงระดับภาค. 2536 : 2 - 55)

ปัจจุบันการดำเนินการจัดการศึกษามานพื้นที่สูงของแต่ละกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ โดยที่แต่ละกรมได้กำหนดหลักสูตร สื่อ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับ สภาพชุมชน ซึ่งรูปแบบต่าง ๆ ที่ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษามานพื้นที่สูงระดับภาค (2536 : 48 - 49) ได้เสนอไว้มีดังนี้

รูปแบบการจัดการศึกษามานพื้นที่สูง มี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่
 - 1.1 โรงเรียนปกติ
 - 1.2 โรงเรียนสาขา
 - 1.3 ห้องเรียนเคลื่อนที่
 - 1.4 โรงเรียนปกติ (จัดหอพักสำหรับนักเรียนห่างไกล)
 - 1.5 โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง
 - 1.6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
 - 1.7 โรงเรียนครูหลังม้า
2. รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่
 - 2.1 ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา
 - 2.2 การศึกษาเปิดเสรีจาวเขา (250 ชั่วโมง)
 - 2.3 การศึกษาทางไกล (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย)
 - 2.4 การศึกษาวิชาชีพ (ระยะสั้น)
 - 2.5 โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติจาวเขา
 - 2.6 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (จาวเขา)
 - 2.7 รูปแบบผสมผสาน (หลายรูปแบบร่วมกัน)
 - 2.8 อาสาสมัครชาวบ้าน

อย่างไรก็ดี การที่จะใช้รูปแบบใดจัดการศึกษาให้กับพื้นที่สูงนั้น มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ

2 ประการ คือ

1. การปิดพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาตามเป้าหมายแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2532 เป็นเกณฑ์ซึ่งพื้นที่เป้าหมายจำแนกตามลักษณะชุมชนดังนี้

กลุ่มที่ 1 ชุมชนที่มีการจัดตั้งหมู่บ้านและที่ทำกินอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ อาจจัดการศึกษารูปแบบโรงเรียนปกติ โรงเรียนสาขา หรือโรงเรียนพึ่งตนเอง เพื่อนำเอา เด็กกลุ่มวัยเรียนจากกลุ่มอื่นมาเรียนในพื้นที่นี้ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 ชุมชนที่จัดตั้งในเขตพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ แต่มีศักยภาพที่จะจัดตั้งเป็นหมู่บ้านถาวรได้ การจัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบห้องเรียนสาขา ครูหลังม้า หรือรูปแบบนอกระบบโรงเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

กลุ่มที่ 3 ชุมชนที่จัดตั้งในเขตพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ แต่ไม่มีศักยภาพที่จะจัดตั้งเป็นหมู่บ้านถาวรได้ การจัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 ชุมชนที่จัดตั้งเป็นกรณีพิเศษตามนโยบายของทางราชการ การจัดการศึกษาอาจจัดได้ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความเป็นไปได้

การพิจารณารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งนั้น จะต้องพิจารณาในรายละเอียด ข้อมูล กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ของการจัดตั้งโรงเรียนประกอบกันด้วย

2. การปิดกลุ่มอายุเป้าหมายเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรวัยเรียนทุกคนจบการศึกษาภาคบังคับ (อายุ 7 - 14 ปี) รูปแบบการจัดการศึกษาอาจใช้ในระบบโรงเรียนทุกรูปแบบ หรือรูปแบบนอกระบบโรงเรียน คือ ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศสช.)

กลุ่มที่ 2 ประชากรนอกวัยเรียนทุกคนจะต้องพูดภาษาไทย (อายุ 60 ปีลงมา)

กลุ่มที่ 3 ประชากรในวัยทำงานได้รับการพัฒนาอาชีพ (อายุ 15 - 60 ปี) รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพ (ระยะสั้น) และรูปแบบผสมผสาน

ในส่วนของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูงนั้นให้ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับปรุง

หลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชาวเขานี้ กองวิชาการและสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมกับคณะครู-อาจารย์ ศึกษาพิเศษจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 7, 8 ได้จัดทำแผนการสอนย่อยสำหรับนักเรียนชาวเขาขึ้น โดยขยายหัวข้อประสบการณ์และกิจกรรมจากแผนการสอนหลัก ซึ่งเปรียบเสมือนหลักสูตรที่ปรับให้เหมาะสมกับสภาพของชาวเขา แผนการสอนย่อยนี้ได้นำไปทดลองใช้เมื่อปีการศึกษา 2533 กับโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเขา ในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน รวม 10 โรงเรียน และได้นำผลการทดลองมาปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้จัดทำแผนการสอนได้ใช้ตรงกับสภาพของสังคม ท้องถิ่น และครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้สะดวกยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาต่อไป (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 : หน้า)

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในประเทศ

คัทเธอร์ (Cutrer, 1985 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คู่มือการใช้หลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาได้ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าคู่มือควรแบ่งเป็น 4 บท คือ บทที่ 1 กล่าวถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ขอบเขต และสมมุติฐาน บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า บทที่ 3 เป็นจุดประสงค์การวางแผนงาน การประเมินผล หนวยการเรียน ข้อกหนดในการปฏิบัติและคำอธิบายประกอบข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน บทที่ 4 คือ วิธีสอนซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมถึงบรรณานุกรม

ส่วนการศึกษาที่เกี่ยวกับเด็กอายุ 6 - 11 ปี นั้น เบอร์ด (Beard, 1987 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมสมรรถภาพทางกายที่มีต่อเด็กวัยที่อายุระหว่าง 6 - 11 ปี

การศึกษาได้ใช้ผลการฝึกแอโรบิก 10 สัปดาห์ และการวัดความรู้ด้านโภชนาการเกี่ยวกับการลดความอ้วน โดยนำกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา 443 คน ของโรงเรียนประถมศึกษาทาร์แรนท์ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มเรียนวิชาพลศึกษาตามโปรแกรมปกติ กับกลุ่มที่เรียนแอโรบิก กลุ่มที่เข้าโปรแกรมด้านโภชนาการ และกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำจากเอกสารหรือจากการให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ มีการวัดไขมันใต้ผิวหนังก่อนการทดลอง การวิจัยใช้เวลาให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตามโปรแกรมต่าง ๆ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างของกลุ่มโดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบปรวนทางเดียว (ANOVA) พิสูจน์นัยสำคัญจากความแตกต่างของไขมันในร่างกายระหว่างกลุ่มที่ฝึกแอโรบิกกับกลุ่มที่เรียนพลศึกษาตามโปรแกรมปกติ และหาค่าความแตกต่างของไขมันในร่างกายระหว่างเด็กอ้วนที่ได้รับคำแนะนำจากเอกสารหรือคำแนะนำจากพ่อแม่กับเด็กไม่อ้วนที่ไม่ได้รับความรู้ด้านโภชนาการและคำแนะนำ ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างเด็กที่ฝึกแอโรบิกกับกลุ่มเรียนพลศึกษาตามโปรแกรมปกติ กลุ่มที่ฝึกแอโรบิกมีไขมันใต้ผิวหนังลดลงมากกว่ากลุ่มที่เรียนพลศึกษาตามโปรแกรมปกติ และไม่มี ความแตกต่างของไขมันในร่างกายระหว่างกลุ่มที่ได้รับความรู้เรื่องโภชนาการและคำแนะนำ ผลการศึกษาสรุปว่า โปรแกรมการฝึกแอโรบิก มีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนพลศึกษาตามโปรแกรมปกติ สำหรับการลดความอ้วนเอง ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ด้านโภชนาการหรือ ยุทธวิธีการแนะนำต่างก็แสดงให้เห็นถึงผลของการลดไขมันในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษาในต่างประเทศที่มีผู้ศึกษาไว้อีกเรื่องหนึ่งคือการวิจัยของ ซาเวจ (Savage, 1987 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาของรัฐอินเดียน่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาเรื่องนี้เป็น การสำรวจโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาในรัฐอินเดียน่า โดยใช้อย่างแบบสอบถาม 56 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในรัฐอินเดียน่า จำนวน 218 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 112 ชุด และได้แบบสอบถามเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ครูอีก 20 คน กับอาจารย์ใหญ่อีก 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรพลศึกษาได้อย่างเหมาะสม และหลักสูตรพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับ 1 - 3 และ 4 - 6 จากข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบถึง การขาดแคลนครูพลศึกษา และการขาดการฝึกครูผู้สอนพลศึกษา

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยของ วูล์ฟ (Wolf. 1990 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง
โปรแกรมพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียน (การประเมินหลักสูตร)
จุดมุ่งหมายของการศึกษาคือ การเปรียบเทียบกิจกรรมพลศึกษาในทัศนคติของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีครูสอนเป็นผู้ชำนาญพิเศษกับกลุ่มที่มาใช้ครูผู้สอนเป็นผู้ชำนาญพิเศษ โดยทำการศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 288 คน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา
4 โรงเรียน ในกลางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐโอไฮโอ โดยแบ่ง 2 โรงเรียน ใช้ครูพลศึกษาที่
เป็นผู้เชี่ยวชาญ และอีก 2 โรงเรียนมาใช้ผู้ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 157 คน
ใช้ผู้เชี่ยวชาญสอน และอีก 80 คน สอนตามชั่วโมงพลศึกษาตามปกติในแต่ละวัน และอีก 77 คน
ใช้การเรียนตามโปรแกรมพลศึกษาอย่างเดียว 2 ครั้งใน 1 สัปดาห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์
ข้อมูลแบบ แมนน์ - วิทนี ยู (Mann - Whitney U) เพื่อได้ทราบความแตกต่างระหว่าง
การสอนแบบใช้ผู้เชี่ยวชาญและไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ และวัดทัศนคติของนักเรียนที่เรียนในชั่วโมงปกติ
2 ครั้งต่อสัปดาห์ ผลของการศึกษาพบว่า การสอนที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญสามารถสร้างทัศนคติในทาง
บวกให้แก่เด็กเรื่องพลศึกษาและสามารถส่งผลดีต่อโปรแกรมพลศึกษา นักเรียนมีความสุขกับกิจกรรม
มากขึ้น เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ควรฝึกกิจกรรมนี้ทุกวัน ครูพลศึกษาต้องการประเมินผล
กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนและสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิตมากกว่า

ปี ค.ศ.1990 เช่นกันที่ สตีวบี (Stube. 1990 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง
การปรับปรุงทักษะกลไกและสมรรถภาพทางกาย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาว่าเป็นไปได้ทั้ง
สองอย่างหรือไม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนทั้งเด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง
6-7 ปี จำนวน 119 คน ซึ่งการทดลองครั้งนี้ใช้เวลา 10 สัปดาห์ แล้วนำมาหาความแตกต่าง
ระหว่าง 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรที่เน้นทางกลไก ซึ่งเป็นหลักสูตรเกี่ยวกับสมรรถภาพร่างกาย
และทักษะทางกลไก โดยใช้เครื่องมือทดสอบของซีเฟลด์ และฮูเบนสตริกเกอร์ (Seefeldt and
Haubenstricker 1979) เป็นแบบทดสอบวัดทักษะทางกลไกและใช้แบบทดสอบของสมาคม
สุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการแห่งสหรัฐอเมริกา (AAHPER Health Related Fitness)
กับการวัดสมรรถภาพทางกายโดยให้นักเรียนทดสอบก่อนและหลังฝึก และวิเคราะห์หาค่า
ความแปรปรวนร่วมโดยใช้แอนโควา (ANCOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า มีความแตกต่างอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ จาก 3 ใน 4 รายการ ของแบบทดสอบสมรรถภาพ คือ การวิ่ง 9 ไมล์ ลูกนั่ง และดันพื้น และจากการทดสอบทักษะทางกลไกมีผลน้อยกว่า ซึ่งทักษะทางกลไกมีข้อมูล แสดงความแตกต่างของโปรแกรมเอสโอพี SOP (The Skill - Oriented Program) 3 ใน 5 คือ การขว้าง การกระโดดสลับ และกระโดดเท้าคู่ จากข้อมูลที่ได้ทำให้มีการวิเคราะห์ ถึงการบรรจุเนื้อหาลงในหลักสูตรและจุดมุ่งหมายให้มีลักษณะเฉพาะในแต่ละจุดมุ่งหมายให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

คัลเวอร์เฮาส์ (Culverhouse. 1991 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องผล ของการฝึกการเขียนร่วมกับการเรียนวิชาพลศึกษา ศึกษาผลการฝึกการเขียน เพื่อเป็นเครื่องมือที่ จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และการระลึกได้ในความคิรวบยอดของวิชาพลศึกษาเกี่ยวกับ การทำงานของหัวใจ กิจกรรมการออกกำลังกายแบบใช้ออกซิเจน และการออกกำลังกายแบบ ไม่ใช้ออกซิเจน โรคเบาหวาน ทักษะฟุตบอล โดยวิธีทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แล้ววิเคราะห์ผล ที่ได้มาหาค่าความแตกต่างกันจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2 กลุ่มแรกได้รับการสอนพลศึกษาจากครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเวลา 9 สัปดาห์ ซึ่งเป็นครู ที่เรียนจบวิชาพลศึกษา ส่วนอีกกลุ่มที่เหลือ กลุ่มที่ 3 เข้าเรียนพลศึกษาตามปกติร่วมกับกิจกรรม การเขียนเกี่ยวกับพลศึกษา กลุ่มที่ 2 เรียนพลศึกษาเหมือนกลุ่มที่ 3 แต่ไม่ได้ฝึกการเขียน เป็นเวลา 9 สัปดาห์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในการพิสูจน์สมมุติฐาน ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนทุกกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเขียนมี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพทางกายของนักเรียนประถมศึกษาคือ การวิจัยของ เอกเคิร์ท แอนเดอร์สัน (Echert-Anderson. 1992 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ ทำการศึกษาเรื่อง การใช้พลศึกษาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางกายสำหรับ นักเรียนระดับประถมศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติด้าน ร่างกายของนักเรียน 47 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาชายรอยกอมม์ โดยมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ใช้โปรแกรมพลศึกษาพิเศษ มีระยะเวลา 12 สัปดาห์ กับกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้โปรแกรมพลศึกษาใด ๆ ทั้งสองกลุ่มใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การทดสอบที่นำมาเป็นเกณฑ์ประเมินผลคือ

เดอะ ฟิสิกัล เบสท์ อินสตรักเตอร์ -ไกด์ (The Physical Best Instructor's Guide) ซึ่งมีรายการทดสอบดังนี้คือ วิ่ง 1 ไมล์ ใช้วัดความอดทนในการใช้ออกซิเจน ลูกนั่งและดันพื้นใช้วัดความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อท้องและร่างกายส่วนบน และวัดความอ่อนตัวด้วยการนั่งและเอื้อมมือแตะกส่อง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีอัตราความก้าวหน้าในทุกแบบทดสอบสูงกว่า ดังมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้ กลุ่มทดลองร้อยละ 100 มีความอดทนในการใช้ออกซิเจน ร้อยละ 96 มีความอ่อนตัว และร้อยละ 24 ของกลุ่มทดลองมีความแข็งแรงและอดทนของลำตัว ในกลุ่มควบคุมมีความเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยจากการทดสอบ

การวิจัยในประเทศไทย

ทัญล รัชติกเสถียร (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า ครูพลศึกษาประสบปัญหาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและปัญหาที่ประสบส่วนใหญ่คือการขาดแคลนอุปกรณ์ และขาดแหล่งวิชาในการค้นคว้า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาในการสอนพลศึกษาด้วยตนเองและให้เพื่อนครูช่วย สำหรับปัญหาด้านอุปกรณ์ในการสอนพลศึกษาประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย วิชาที่ประสบปัญหาด้านอุปกรณ์มากคือการสอนกิจกรรมเข้าจังหวะและยิมนาสติก ส่วนปัญหาด้านสถานที่ในการสอนพลศึกษา วิชาที่ประสบปัญหามากคือ การเคลื่อนไหวขึ้นพื้นฐาน กิจกรรมเข้าจังหวะ ยิมนาสติก กีฬา และกรีฑา ครูที่สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาและที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ประสบปัญหาส่วนใหญ่ก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ต่อมาในปี พ.ศ.2526 ยุทธศาสตร์ วิชัยสุนทร (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและการดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดและการดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัญหาการสอนพลศึกษาที่ครูส่วนใหญ่พบคือ อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ รวมถึงครูพลศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ต้องการความช่วยเหลือทางด้านปรับปรุงวิธีสอน การจัด

กิจกรรมการสอนอุปกรณ์การสอน และเอกสารหลักสูตร ต้องการให้มีการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

การศึกษาเรื่องปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาวันนี้ มีผู้สนใจศึกษาไว้อย่างกว้างขวาง ดังเช่นการวิจัยของ วาสนา มั่งคั่ง (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของเขตการศึกษา 12 ยังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบอัตราส่วนกับจำนวนนักเรียน กิจกรรมพลศึกษาที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล แครย์บอล กรีฑา และกิจกรรมที่มีปัญหาต่อการสอนมาก คือ ยิมนาสติกพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดที่เก็บอุปกรณ์และการจัดซ่อมอุปกรณ์ทางพลศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดสถานที่อำนวยความสะดวกในการชำระล้างร่างกายและน้ำอาบ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจบทบาททางพลศึกษาน้อย สภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนเป็นปัญหามานการเรียนการสอนพลศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือเกี่ยวกับเอกสาร คู่มือ และความร่วมมือในการจัดสร้างข้อสอบมาตรฐาน และโปรแกรมประเมินผลนักเรียนในโรงเรียน การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการศึกษาของชาวเขาที่มีส่วนสำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การวิจัยของ สุภชัย สติรศิลป์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการศึกษาของชาวเขาเผ่ามูเซอ บริเวณดอยจันทดาก การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหาสาเหตุทางแก้ไขปัญหาการศึกษาของชาวเขาในบริเวณดอยมูเซอจันทดาก เนื่องจากมูเซอกลุ่มนี้ไม่ยอมรับการศึกษา และไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนไปเรียนหนังสือในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกหมู่บ้าน ทั้งที่พวกนี้ได้อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณนี้มาเป็นเวลานาน ผลการศึกษาพบว่า ในด้านทัศนคติของชาวเขาเผ่ามูเซอหมู่บ้านมูเซอที่มีต่อการศึกษานั้น กล่าวได้ว่า พวกเขายังให้ความสนใจและมองเห็นประโยชน์ของการศึกษาอยู่บ้าง แต่ในขณะเดียวกันอ้างสาเหตุว่า ที่ไม่ยอมส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกหมู่บ้านเพราะ 1) โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านเกินไป 2) การเดินทางไม่สะดวก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน 3) ผู้ปกครองเป็นห่วงในความปลอดภัยของบุตรหลาน โดยกล่าวอ้างว่า

เคยเป็นเส้นทางที่อยู่ในเขตอันตราย 4) บางรายก็อ้างว่าเด็กมูเซอที่ส่งไปเรียนหนังสือมักจะ ถูกเพื่อนนักเรียนต่างเผ่ารังแกและล้อเลียน ทำให้เด็กเกิดความเกรงกลัวและอับอาย และ 5) ถ้าส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกหมู่บ้านจะทำให้ขาดผู้ดูแลบ้านพัก ในระหว่างผู้ปกครองออกไปทำงานในไร่

นอกจากการวิจัยที่ได้เสนอมาแล้วในช่วงต้น การวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนชาวเขาที่ บุญเรือง จิตตา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบสมรรถภาพทาง กลไกระหว่างนักเรียนไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ และนักเรียนไทยพื้นราบในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีส่วนสำคัญอยู่ไม่น้อย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพทางกลไกรวมทุกรายการทดสอบของนักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม ทั้งแต่ละ ระดับชั้นเรียนและรวมทุกระดับ ไม่แตกต่างกัน

2. สมรรถภาพทางกลไกแต่ละรายการทดสอบ

2.1 ปีนกระโดดไกลนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ไทยพื้นราบและ แม้ว - เเข้า แตกต่างกับกลุ่มอีเก้อ - สีซอ - มูเซอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนหญิงระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 - 4 กลุ่มไทยพื้นราบและกลุ่มอีเก้อ - สีซอ - มูเซอ แตกต่างกับกลุ่มแม้ว - เเข้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนหญิงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 กลุ่มไทยพื้นราบ แตกต่างกับกลุ่มแม้ว - เเข้า อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ส่วนในคู่อื่น ๆ ทุกระดับชั้นเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

2.2 ดันพื้น สำหรับนักเรียนชายพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 กลุ่มแม้ว - เเข้า แตกต่างกับกลุ่มกะเหรี่ยง และระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 กลุ่มไทยพื้นราบ แตกต่างกับกลุ่มแม้ว - เเข้า และกลุ่มกะเหรี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 งอแขนห้อยตัว สำหรับนักเรียนหญิงพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 กลุ่มไทยพื้นราบแตกต่างกันกับกลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 กลุ่มไทย พื้นราบแตกต่างกันกับกลุ่มกะเหรี่ยงและกลุ่มแม้ว - เเข้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

กลุ่มกะเหรี่ยงแตกต่างกับกลุ่มมั่ว - เย้า และในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 กลุ่มไทยพื้นราบ แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ทุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ลูกนั่งและตะเภา สำหรับนักเรียนชายพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 กลุ่มไทยพื้นราบแตกต่างกันกับกลุ่มมั่ว - เย้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 กลุ่มไทยพื้นราบแตกต่างกันกับกลุ่มกะเหรี่ยง และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 กลุ่มไทยพื้นราบแตกต่างกันกับกลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อมาในปี พ.ศ.2531 คณบดี ราชสิงห์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านสุขภาพของนักเรียนชาวเขาเรื่อง เจตคติทางด้านสุขภาพของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนชาวเขาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือ มีเจตคติทางด้านสุขภาพอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนชาวเขาชายกับนักเรียนชาวเขาหญิง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือมีเจตคติทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนชาวเขาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติทางด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่นักเรียนชาวเขาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติทางด้านสุขภาพดีกว่านักเรียนชาวเขาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. นักเรียนชาวเขาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือ ที่นับถือลัทธิหรือศาสนาต่างกันมีเจตคติทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนชาวเขาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือที่มีจำนวนพี่น้องแตกต่างกันมีเจตคติทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนชาวเขาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคเหนือที่มีเผ่าแตกต่างกัน

มีเจตคติทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน

รวมถึงการวิจัยของ ปรีดิ์ธิดา สมจิตร (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการแข่งขันกีฬาชาวคอย ครั้งที่ 5 พุทธศักราช 2534 ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านอุปกรณ์กีฬาและสนามแข่งขัน คุณภาพของอุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐาน ขาดความสะดวกในการเข้าฝึกซ้อมและอุปกรณ์กีฬาที่มีไม่ครบ
2. ด้านผู้ตัดสิน จำนวนผู้ตัดสินในจังหวัดไม่เพียงพอและความสามารถของผู้ตัดสินอยู่ในระดับต่ำ
3. ด้านผู้บริหารและกรรมการกีฬาจังหวัด ผู้บริหารไม่เข้าใจลักษณะและการบริหารกีฬา
4. ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน ไม่สามารถจัดประชาสัมพันธ์การแข่งขันได้เท่าที่ควร
5. ด้านผู้ฝึกสอนและผู้ควบคุมทีม ขาดอุปกรณ์และสนามในการฝึกซ้อมของผู้สอนในจังหวัด
6. ด้านนักกีฬา ขาดอุปกรณ์การเล่นเป็นของตนเองและขาดทุนทรัพย์สนับสนุน
7. ทั้งนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ควบคุมทีมรวมทั้งผู้จัดและดำเนินการแข่งขัน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การจัดและดำเนินการแข่งขัน ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอนและผู้บริหาร รวมทั้งกรรมการกีฬาจังหวัด
8. งบประมาณ ส่วนใหญ่ได้มาจากการกีฬาแห่งประเทศไทยและของแต่ละจังหวัดไม่เพียงพอ
9. ความนิยมของประชาชนส่วนใหญ่ นิยมกีฬาฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล และกรีฑา
10. สิ่งที่ต้องการให้แก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว คือ งบประมาณ รองลงมาด้านอุปกรณ์กีฬาและสนาม ผู้ฝึกสอนและผู้ควบคุมทีม การจัดและดำเนินการแข่งขัน และผู้จัดการแข่งขัน
11. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวงการกีฬาของประเทศไทย คือ ขาดการสนับสนุนอย่างแท้จริง

สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คัทเรอร์ (Cutrer. 1985 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคู่มือการใช้หลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือการใช้หลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาได้ ซึ่งเขาได้เสนอแนะวิธีสอนซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของครูผู้สอนไว้ด้วย และการวิจัยของซาเวจ (Savage : 1987 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาของรัฐอินเดียนา จากผลการศึกษาพบว่าทุกโรงเรียนได้ใช้หลักสูตรพลศึกษาได้อย่างเหมาะสมและหลักสูตรพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับ 1 - 3 และ 4 - 6 และทำให้ทราบถึงการขาดแคลนครูพลศึกษาด้วย การวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องได้แก่ การวิจัยของ ทาญูล รัชติกเสถียร (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าปัญหาที่ประสบมากที่สุดคือ การขาดแคลนอุปกรณ์ขาดแหล่งวิชาการในการค้นคว้า และวิชาที่ประสบปัญหาด้านอุปกรณ์การสอนมากที่สุดคือ กิจกรรมเข้าจังหวะและยิมนาสติก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ยุทธศาสตร์ วิชัยสุนทร (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดและการดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัญหาการสอนพลศึกษาที่ครูส่วนใหญ่พบคือ อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ รวมถึงครูพลศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น การวิจัยของ วาสนา มั่งคั่ง (2527 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดและการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยทำให้ทราบว่ากิจกรรมที่มีปัญหาต่อการสอนมากที่สุดคือ ยิมนาสติกพื้นฐาน และกิจกรรมพลศึกษาที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล แอโรบิค และกรีฑา นอกจากนี้ยังมีการวิจัยของ สุภชัย สดธิ์ศิลป์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการศึกษาของชาวเขาเผ่ามูเซอบริเวณดอย จังหวัดตาก การวิจัยทำให้ได้ทราบสาเหตุของชาวเขาเผ่ามูเซอที่ไม่ยอมส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนนอกหมู่บ้านว่า เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านเกินไปและการเดินทางไม่สะดวก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน การวิจัยของบุญเรือง จิตตา (2527 :

บทคัดย่อ) วัตถุประสงค์วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกลไกระหว่างนักเรียนชาวไทยภูเขา
เผ่าต่าง ๆ และนักเรียนไทยพื้นราบในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จากการวิจัย
สรุปได้ว่า สมรรถภาพทางกลไกรวมทุกรายการของนักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม ทั้งแต่ละระดับชั้นเรียน
และรวมทุกระดับไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 991 คน จาก 143 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random
Sampling) โดยวิธีจับฉลาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. จากกลุ่มประชากรที่เป็นครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 991 คน จาก 143 โรงเรียน ซึ่งประชากรเหล่านี้
เป็นครูผู้สอนพลศึกษาจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 10 แห่ง และสำนักงาน
การประถมศึกษากิ่งอำเภอ 4 แห่ง รวม 14 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากจากรายชื่อของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอที่มี 14 แห่ง เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40
จากจำนวนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ 1 สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ดังรายละเอียด
ในตาราง 6

2. จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ จำนวน 6 แห่งนั้น ผู้วิจัยได้นำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก จากรายชื่อโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอแต่ละแห่ง ซึ่งจับฉลากเป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอแต่ละแห่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 โรงเรียน และผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากจำนวนครูแต่ละโรงเรียนโดยวิธีจับฉลาก นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ซึ่งได้จำนวนครู 202 คน

ตาราง 5 จำนวนครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู
1. อำเภอเมืองเชียงราย	18	113
2. อำเภอเชียงทอง	5	28
3. อำเภอเชียงแสน	12	82
4. อำเภอเทิง	7	46
5. อำเภอพาน	5	28
6.. อำเภอแม่จัน	24	158
7. อำเภอแม่สรวย	16	89
8. อำเภอแม่สาย	11	128
9. อำเภอเวียงป่าเป้า	10	66
10. อำเภอพญาเม็งราย	3	18
11. กิ่งอำเภอเวียงแก่น	14	85

ตาราง 5 (ต่อ)

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู
12. กิ่งอำเภอฟ้าหลวง	14	28
13. กิ่งอำเภอขุนตาล	2	12
14. กิ่งอำเภอแม่ลาว	2	10
รวม	143	991

ตาราง 6 จำนวนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู
1. อำเภอเมืองเชียงราย	18	113
2. อำเภอเชียงแสน	12	82
3. อำเภอแม่จัน	24	158
4. อำเภอแม่สรวย	16	89
5. อำเภอเวียงป่าเป้า	10	66
6. กิ่งอำเภอฟ้าหลวง	14	28
รวม	94	636

ตาราง 7 จำนวนโรงเรียน จำนวนครูและจำนวนครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างงานการศึกษาวิจัย

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. อำเภอเมืองเชียงราย	1. บ้านห้วยชมภู	9	7
	2. บ้านปางขอน	5	4
	3. บ้านจะเคือ	6	5
	4. บ้านรวมมิตร	5	4
	5. บ้านผาขวางพัฒนา	9	7
	6. บ้านเวียงกลาง	6	5
	7. บ้านใหม่จัดสรร	9	7
2. อำเภอเชียงแสน	1. บ้านสบรวก	6	5
	2. บ้านป่าก่อ	6	5
	3. บ้านดอยสะเ้งะ	7	6
	4. บ้านป่าตึง	7	6
	5. บ้านห้วยกว๊าน	6	5
3. อำเภอแม่จัน	1. บ้านหนองแวง	6	5
	2. ธรรมจาริกอุปถัมภ์	5	4
	3. บ้านโป่งน้ำร้อน	5	4
	4. บ้านห้วยยาโน	5	4
	5. บ้านห้วยมะหินฝน	8	6
	6. บ้านสันติสุข	8	6

ตาราง 7 (ต่อ)

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
	7. บ้านรวมใจ	5	4
	8. บ้านคอย	6	5
	9. บ้านคอนงาม	8	6
4. อำเภอแม่สรวย	1. บ้านแม่ยางมีน	4	3
	2. คอยเวียงผาบ้านพญาทอง	10	8
	3. บ้านปางกั่ว	9	7
	4. บ้านทุ่งพร้าว	6	5
	5. บ้านคอยช้าง	10	8
	6. บ้านห้วยมะช้าง	8	6
5. อำเภอเวียงป่าเป้า	1. คอยเวียงผาบ้านปางปูลิงห์	10	8
	2. บ้านแม่ปุนหลวง	6	5
	3. บ้านห้วยม่วง	4	3
	4. บ้านห้วยหินลาดใน	3	2
6. กิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง	1. บ้านปากส้วย	7	6
	2. บ้านเขาหย่างพัฒนา	10	8
	3. บ้านพญาไพร	5	4
	4. บ้านแม่หมื่อ	5	4

ตาราง 7 (ต่อ)

สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียนชาวเขา	จำนวน ครู	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
	5. ป่านมตรวิทยา	6	5
	6. ป่านาใหม่สันติ	5	4
	7. ป่านกลาง	8	6
รวมทั้งสิ้น	38	254	202

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดเชียงราย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ซึ่งมีปัญหาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน
2. ปัญหาด้านการดำเนินการสอน
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล
5. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด
(Opened - End Questionnaires)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาเอกสารหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และได้ค้นคว้าเกี่ยวกับงานพัฒนาการศึกษาในพื้นที่สูงในเขตการศึกษา 8 ตลอดจนความเป็นมาของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นความรู้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. กำหนดประเด็นปัญหาและกำหนดสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ได้แก่ ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ปัญหาด้านการดำเนินการสอน ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมบริษัทยาธิพนธ์ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพดังนี้

4.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ

5 ท่าน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์เทเวศร์ ศิริยะพจน์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. อาจารย์บุญเหิรชัย ไชยชมภู อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านห้วยแม่เลี่ยม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

4. อาจารย์อรุณ เจริญธีรพันธ์ นักวิชาการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5. อาจารย์จรัส วงศ์ธานี ศึกษาในเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดเชียงราย

4.2 หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach)

โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่สอนโรงเรียนชาวเขาที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอลงชื่อจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปถึงผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามจากครูพลศึกษา จำนวน 202 คน 38 โรงเรียน โดยขออนุญาตกับผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 5 อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ 1 กิ่งอำเภอ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยการโดยสารรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือหางยาว และเดินเท้าไปยังโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 7 ถึง 30 พฤศจิกายน 2537
3. ผู้วิจัยทบทวนข้อบกพร่องไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายและโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือ จำนวน 38 โรงเรียน

วิธีจัดการกับข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95
2. หาค่าความถี่และร้อยละของปัญหาแต่ละด้านในแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

จากการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครู
พลศึกษา จำนวน 202 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ดำเนินการ
วิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ
(Check-list) โดยการหาคำร้อยละและนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน 2. ปัญหาด้าน
การดำเนินการสอน 3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 4. ปัญหาด้านการวัดและ
ประเมินผล 5. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ซึ่งเป็น
แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยการหาคำร้อยละและ
นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened-end)
โดยการสรุปจากแบบสอบถาม คำร้อยละและนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา

ตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละของครูพลศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา
วิชาเอกของวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชายเขา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	113	55.94
ชาย	89	44.06
อายุ		
20 - 25 ปี	20	9.90
26 - 30 ปี	50	24.75
31 - 35 ปี	73	36.14
36 - 40 ปี	46	22.77
มากกว่า 41 ปี	13	6.44
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23	11.39
ปริญญาตรี	179	88.61

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิชาเอกของวุฒิทางการศึกษา		
วิชาเอกพลศึกษา	37	18.32
วิชาเอกสุขศึกษา	2	0.99
วิชาเอกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาเอกพลศึกษา	163	80.69
ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 1 ปี	53	26.24
1 - 5 ปี	86	42.57
6 - 10 ปี	40	19.80
11 - 15 ปี	21	10.40
มากกว่า 15 ปี	2	0.99
รวม	202	100.00

จากตาราง 8 แสดงว่า จำนวนครูพลศึกษาเพศหญิงมีมากที่สุด 113 คน คิดเป็นร้อยละ 55.94 และครูพลศึกษาเพศชาย 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.06 จำนวนครูพลศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 รองลงมาคือ ครูพลศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี 50 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 และมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.77 ที่มีอายุ 20 - 25 ปี 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 และครูพลศึกษาที่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป พบจำนวนน้อยที่สุดคือ 13 คน

อายุระหว่าง 36 - 40 ปี 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.77 ที่มีอายุ 20 - 25 ปี 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 และครูพลศึกษาที่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป พบจำนวนน้อยที่สุดคือ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.44

จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ได้แก่ ครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี 179 คน คิดเป็นร้อยละ 88.61 และครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.39 อีกประการหนึ่งคือ วิชาเอกของวุฒิทางการศึกษาของครูพลศึกษา มีดังนี้ ครูพลศึกษาที่มีวิชาเอกของวุฒิทางการศึกษาเป็นวิชาเอกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาเอกพลศึกษา 163 คน คิดเป็นร้อยละ 80.69 ครูพลศึกษาที่มีวิชาเอกของวุฒิทางการศึกษา เป็นวิชาเอกพลศึกษา 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.32 และที่พบน้อยที่สุด คือครูพลศึกษาที่มีวิชาเอกของวุฒิทางการศึกษาเป็นวิชาเอกสุขศึกษา 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.99

ด้านประสบการณ์การสอน ครูพลศึกษา 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.57 มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนชาวเขา ในระหว่าง 1 - 5 ปี รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.24 และครูพลศึกษา 40 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 6 - 10 ปี ครูพลศึกษา 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 เป็นครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 11 - 15 ปี และที่พบน้อยที่สุดคือ ครูพลศึกษา 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.99 มีประสบการณ์สอนมาแล้วมากกว่า 15 ปี

ตาราง 9 จำนวนครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในปัจจุบัน

เผ่าของนักเรียนชาวเขา	จำนวนครูพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่สอน
มูเซอ	143
อาข่า	136
เย้า	51
ลีซอ	41
กระเหรี่ยง	12
ม้ง	6
รวม	389

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่ามูเซออยู่ในปัจจุบันมีมากที่สุดคือ 143 คน รองลงมาคือครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า มีจำนวน 136 คน ครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้า มีจำนวน 51 คน ครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าลีซอ มีจำนวน 41 คน ครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง มีจำนวน 12 คน และครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง มีจำนวน 6 คน

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของขนาดพื้นที่ราบในโรงเรียนที่สามารถใช้เป็นสนามได้

ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ไร่	24	62.37
1 - 2 ไร่	8	21.29
3 - 5 ไร่	5	12.87
มากกว่า 5 ไร่	1	3.47
รวม	38	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่า ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่พบมากที่สุดคือ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียน น้อยกว่า 1 ไร่ จำนวน 24 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.37 รองลงมาคือ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียน ระหว่าง 1 - 2 ไร่ จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.29 ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนระหว่าง 3 - 5 ไร่ จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.87 ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่พบน้อยที่สุดคือ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่มากกว่า 5 ไร่ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.47

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

ตาราง 11 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านการเตรียมการสอน

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการเตรียมการสอน	ระดับปัญหา			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	$\frac{30}{60} \times 100$ 7.92	$\frac{20}{40} \times 100$ 48.51	$\frac{15}{40}$ 36.63	$\frac{15}{60}$ 6.93
2.	การกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหา แต่ละเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับ ผู้เรียน	8.91	47.03	39.60	5.47
3.	ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	11.39	46.54	34.16	7.92
4.	การวิเคราะห์จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา เพื่อจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะรายวิชา	6.93	46.04	41.58	5.45
5.	ความสะดวกและความพอเพียงของแหล่งข้อมูล ทางวิชาการที่ใช้ประกอบการจัดทำโครงการสอน และแผนการสอนรายคาบหรือบันทึกการสอน	13.86	45.56	33.17	6.93

80

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการเตรียมการสอน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
6.	การกำหนดวิธีสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการสอนแต่ละคาบ	8.42	44.55	40.59	6.44
7.	ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	12.87	43.57	33.66	9.90
8.	ความยากลำบากในการจัดทำแผนการสอนรายคาบ หรือบันทึกการสอนที่เน้นกระบวนการหรือทักษะกระบวนการ	10.89	42.08	38.62	7.92
9.	การกำหนดจุดประสงค์นำทางและจุดประสงค์ปลายทางของแต่ละรายวิชาไม่สัมพันธ์กัน ...	5.46	40.09	49.50	4.95
10.	ไม่เข้าใจในเรื่องกระบวนการหรือทักษะกระบวนการแต่ละทักษะ และการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละชั้น	7.43	34.63	50.99	6.93

(N = 202)

จากตาราง 11 แสดงว่า ระดับปัญหาเกี่ยวกับด้านการเตรียมการสอนที่พบมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 48.51 รองลงมาคือ การกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน ร้อยละ 47.03 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คิดเป็นร้อยละ 46.54 และการวิเคราะห์จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 46.04 ปัญหาเรื่องความสะดวกและความพอเพียงของแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ใช้ประกอบการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอนรายคาบ หรือบันทึกการสอน ร้อยละ 45.56

ส่วนปัญหาด้านการเตรียมการสอนที่พบน้อยคือ ไม่เข้าใจในเรื่องกระบวนการหรือทักษะกระบวนการแต่ละทักษะ และการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละขั้น คิดเป็นร้อยละ 50.99 และการกำหนดจุดประสงค์นำทางและจุดประสงค์ปลายทางของแต่ละวิชา ไม่สัมพันธ์กัน คิดเป็นร้อยละ 49.50

ตาราง 12. ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านการดำเนินการสอน

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการดำเนินการสอน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1.	สอนได้ไม่ครบขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ	11.39	54.46	30.20	3.96
2.	ไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	12.87	51.49	30.69	5.47
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความมีน้ำใจนักกีฬา ศีลธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นต้น	16.34	49.51	29.21	4.95
4.	สอนได้ไม่ครบถ้วนตามเนื้อหาที่เตรียมไว้ ในแต่ละคาบที่สอน	12.38	48.51	35.64	3.47
5.	ความยากลำบากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกระบวนการหรือทักษะกระบวนการให้นักเรียนครบทุกขั้นตอน	17.82	48.51	30.20	3.47
6.	ความไม่ชำนาญในการใช้วิธีสอนโดยให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาหรือแนวทางไปสู่ความสำเร็จด้วยตนเอง	14.36	44.56	35.64	5.94

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการดำเนินการสอน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
7.	การเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ความสำนึกในความเป็นคนไทย	16.84	44.06	31.19	7.92
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)	10.89	41.09	42.57	5.45
9.	ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม	11.39	38.19	45.54	4.95
10.	การใช้วิธีสอนแบบบรรยายและสาธิต	14.36	35.15	42.08	8.42
11.	ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้วิธีสอน ให้สอดคล้องกับนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า ..	11.88	34.65	47.03	6.44
12.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยยึดครูเป็น ศูนย์กลาง	11.39	33.17	43.07	12.38

(N = 202)

จากตาราง 12 แสดงว่า ระดับปัญหาเกี่ยวกับด้านดำเนินการสอนมีดังนี้ ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ สอนได้ไม่ครบขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ คิดเป็นร้อยละ 54.46 และไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คิดเป็นร้อยละ 51.49 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังบุคลิกภาพ
ที่พึงประสงค์ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความมีน้ำใจนักกีฬา ศีลธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำ
ผู้ตามที่ดี เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 49.51 ปัญหาด้านนี้ที่พบน้อยคือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจใน
การเลือกวิธีสอนให้สอดคล้องกับนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า คิดเป็นร้อยละ 47.03

ตาราง 13 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน	ระดับปัญหา			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ขนาดและจำนวนสถานที่ในร่มที่ใช้ในการ การเรียนการสอนพลศึกษา เช่น โรงฝึกพลศึกษา และหอประชุม	64.36	20.30	11.89	4.46
2.	ขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการ การเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลไม่ได้มาตรฐาน	54.46	21.78	17.82	5.94
3.	อุปกรณ์การฝึกและสื่อการสอนไม่เพียงพอ ...	54.46	33.66	8.92	2.97
4.	ไม่มีสถานที่เก็บอุปกรณ์การสอนที่เพียงพอ เหมาะสม	53.96	28.22	13.86	3.86
5.	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแต่ละคาบ	52.97	32.67	9.90	4.46
6.	ไม่สามารถใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมและ เพียงพอต่อการสอนแต่ละครั้ง	47.03	33.17	11.88	7.92
7.	งบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์มีพอเพียงในแต่ละปี	45.04	30.20	16.83	7.92
8.	อุปกรณ์ชำรุดไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้	39.60	35.15	20.30	4.95
9.	ไม่มีห้องปฐมพยาบาลในโรงเรียน	27.72	21.78	25.74	24.75
10.	ขาดการควบคุมดูแลและรักษาอุปกรณ์และสถานที่	25.74	35.64	29.21	9.41

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน	ระดับปัญหา			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
11.	การดูแลเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้ อุปกรณ์และสื่อการสอน ในขณะดำเนินการสอน พลศึกษาโดยรวม	19.31	38.61	35.64	6.44
12.	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และ สื่อการสอนใหม่ ๆ	14.85	47.53	32.67	4.95

(N = 202)

จากตาราง 13 แสดงว่า ระดับปัญหาที่เกี่ยวกับด้านอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พบมากที่สุดคือ ขนาดและจำนวนสถานที่ในร่มที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา เช่น โรงฝึกพลศึกษา และหอประชุม คิดเป็นร้อยละ 64.36 และขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลไม่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 54.46 อีกทั้งสภาพปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การฝึกและสื่อการสอนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 54.46 เช่นกัน ปัญหารองลงมาคือ ไม่มีสถานที่เก็บอุปกรณ์การสอนที่เพียงพอเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 53.96 และขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแต่ละคาบ คิดเป็นร้อยละ 52.97 และไม่สามารถใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการสอนแต่ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.03

ตาราง 14 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์ เนื้อหาทางและปลายทาง	7.92	56.44	33.17	2.48
2.	การตั้งจุดมุ่งหมายก่อนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดและประเมินผล	10.82	55.94	30.20	2.97
3.	ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางพลศึกษา	18.32	54.46	25.25	1.98
4.	การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติของนักเรียน เกี่ยวกับพลศึกษา	13.86	53.47	29.21	3.47
5.	ไม่สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้ทุกขั้นตอน	13.37	52.48	31.19	2.97
6.	การเลือกวิธีวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับ กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้	6.93	50.00	40.59	2.48
7.	การสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา	21.87	47.03	37.62	2.48
8.	ความยากลำบากในการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ที่มีผู้สร้างขึ้น แต่ละด้านในการสอนพลศึกษา	16.34	46.53	35.15	1.98
9.	การสร้างเครื่องมือวัดความรู้ทางพลศึกษา	13.37	46.04	38.61	1.98
10.	การสร้างเครื่องมือวัดด้านบุคลิกภาพ เช่น คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความมี น้ำใจนักกีฬา การเป็นผู้นำและผู้ตาม	16.34	44.55	36.14	2.97

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
11.	การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานขึ้นมาเอง	16.83	44.06	36.14	2.97
12.	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวัดและการประเมินผลทางผลึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมที่กำหนดไว้	12.38	40.59	42.57	4.46
13.	การประเมินผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียนก่อนการเรียน	5.94	40.10	49.50	4.46
14.	การประเมินผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียนปลายภาคเรียน	4.92	38.12	46.04	7.92
15.	ไม่รู้จักและไม่เคยใช้แบบทดสอบมาตรฐานใด ๆ ที่มีผู้สร้างขึ้นไว้	18.81	36.63	34.60	5.44
16.	ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตีค่าคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนน (0 1 2 3 4) ...	6.44	16.34	46.04	31.19

(N = 202)

จากตาราง 14 แสดงว่า ระดับปัญหาเกี่ยวกับด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์เนื้อหาทางและปลายทาง คิดเป็นร้อยละ 56.44 การตั้งจุดมุ่งหมายก่อนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ

55.94 ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.46 การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.47 และไม่สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้ทุกชั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 52.48 รวมถึงการเลือกวิธีวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 50 ปัญหาที่พบมากอีกประการหนึ่งคือ การสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา คิดเป็นร้อยละ 47.03 และปัญหาความยากลำบากในการใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่มีผู้สร้างขึ้นแต่ละด้านในการสอนพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.53 ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวัดความรู้ทางพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.04

เกี่ยวกับการตีค่าคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนน (0, 1, 2, 3 และ 4) คิดเป็นร้อยละ 31.19

ตาราง 15 ค่าร้อยละของระดับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการ
ของโรงเรียน

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม จากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน	ระดับปัญหา			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจในลักษณะ การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา	17.82	51.98	25.25	4.95
2.	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวย ต่อการเรียนการสอนพลศึกษา	35.15	42.08	17.82	4.95
3.	ประชากรในชุมชนกระตือรือร้นที่จะได้รับ การพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษา	11.39	39.60	42.57	6.44
4.	การเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนเมือง	27.72	36.14	22.28	13.86
5.	ความมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎเกณฑ์ของ ประชากรในชุมชน	10.89	35.19	44.55	9.41
6.	ชีวิตความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของครูพลศึกษา ในชุมชน	6.47	33.17	48.02	12.38
7.	ความเคารพเชื่อถือนี่ชุมชนมีต่อครูพลศึกษา	8.91	32.67	47.03	11.39
8.	การให้ความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษา ในการทำงานร่วมกับครูพลศึกษา	5.94	32.67	50.99	10.40
9.	ลักษณะการปกครองของผู้นำหมู่บ้านมีผลต่อ การเรียนการสอนพลศึกษา	13.86	31.68	39.11	15.35

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม จากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน	ระดับปัญหา			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
10.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการอนุญาตให้ บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา	6.93	31.19	50.50	11.39
11.	การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	11.88	31.19	43.07	13.86
12.	ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูพลศึกษากับชุมชน	4.46	30.69	50.50	14.85
13.	ขวัญและกำลังใจของครูพลศึกษาที่ได้รับจากชุมชน	6.93	30.69	48.52	13.86
14.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัด การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน	5.45	28.21	46.04	20.30
15.	การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และครูพลศึกษา	11.88	26.73	47.03	14.36
16.	ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเขาในชุมชนที่มี ผลกระทบต่อการเรียนการสอนพลศึกษา	12.38	23.76	44.06	19.80

(N = 202)

จากตาราง 15 แสดงว่า ระดับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ปัญหาที่พบมากคือ ผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจในลักษณะการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.98 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.08 และประชากรในชุมชนกระตือรือร้นที่จะได้รับการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.60 รวมถึงปัญหาการเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมือง คิดเป็นร้อยละ 36.14 ปัญหาที่พบน้อยคือ การให้ความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษาในการทำงานร่วมกับครูพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.99 ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการอนุญาตให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.50 ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูพลศึกษากับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 50 ขวัญและกำลังใจของครูพลศึกษาที่ได้รับจากชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48.52 และชีวิตความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของครูพลศึกษาในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48.02

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากข้อเสนอแนะของครูพลศึกษา (N = 168) พอสรุปเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

1. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60
2. ด้านการดำเนินการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาโดยตรง เพราะครูพลศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องกิจกรรมทางพลศึกษา และควรสอนตามแผนการสอนที่จัดทำไว้ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.21
3. ด้านการเตรียมการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการจัดทำแผนการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละระดับชั้นโดยเฉพาะ และควรให้มีการจัดอบรมครูพลศึกษาที่ต้องใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้นด้วย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64
4. ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ครูพลศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในชุมชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรส่งเสริมให้เยาวชนชาวเขาเล่นกีฬา เพื่อจะได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมพลศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86
5. ด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ทั่วถึงทุกโรงเรียน เพราะยังขาดเครื่องมือการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาอีกมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.69

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
แบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ได้จำนวนครูพลศึกษาทั้งหมด
202 คน จาก 38 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ
ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาเอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) และได้ค้นคว้าเกี่ยวกับงานพัฒนาการศึกษาในพื้นที่สูงในเขตการศึกษา 8 ตลอดจน
ความเป็นมาของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ

2. กำหนดประเด็นปัญหาและกำหนดขอบเขตสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ได้แก่ ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ปัญหาด้านการดำเนินการสอน ปัญหา ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

3. นามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพดังนี้

3.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนามแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามและประมวลแนวความคิดต่าง ๆ นามาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 หาความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ส่วน และ อังคณา สายยศ, 2536 : 170 - 172) โดยการนามแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูพลศึกษา จำนวน 30 คน ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

4. นามแบบสอบถามที่ได้รับการกรอกข้อมูลแล้ว มาตรวจสอบดูความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งได้ครบ 202 คน หรือร้อยละ 100 จากนั้นนามาหาค่าความถี่และคิดเป็นร้อยละของปัญหา แต่ละด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95
2. หาค่าความถี่และร้อยละของปัญหาแต่ละด้านในแบบสอบถาม

สรุปผลการค้นคว้า

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา

1. จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามเพศ พบว่า มีครูพลศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามอายุพบว่า จำนวนครูพลศึกษามากที่สุด คือ มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี 36 - 40 ปี 20 - 25 ปี และ 41 ปีขึ้นไป ตามลำดับ
3. จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่า ครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด รองลงมาคือ วุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามวิชาเอกของวุฒิทางการศึกษาพบว่า ครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาเอกพลศึกษามีมากกว่าครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาเอกพลศึกษา และที่พบน้อยที่สุดคือ ครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา
4. จำนวนครูพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การสอนพลศึกษาในโรงเรียนชายพบว่า ครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาย 1 - 5 ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี และมากกว่า 15 ปี ตามลำดับ
5. จำนวนเผ่าของนักเรียนชายในโรงเรียนที่ครูพลศึกษาปฏิบัติการสอนในปัจจุบันพบว่า มีนักเรียนชายเผ่ามูเซอมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนชายเผ่าอาข่า นักเรียนชายเผ่าเย้า นักเรียนชายเผ่าลีซอ นักเรียนชายเผ่ากระเหรี่ยง และนักเรียนชายเผ่าม้ง ตามลำดับ
6. ขนาดพื้นที่ราบในโรงเรียนที่สามารถใช้เป็นสนามได้ พบว่ามีขนาดน้อยกว่า 1 ไร่ มากที่สุด รองลงมาคือ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนระหว่าง 1 - 2 ไร่ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนระหว่าง 3 - 5 ไร่ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่พบน้อยที่สุดคือ ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่มากกว่า 5 ไร่

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย เรียงตามลำดับปัญหาที่พบมากดังนี้

1. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ครูพลศึกษา
ส่วนใหญ่มีปัญหาตามลำดับดังนี้

- ผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจในลักษณะการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
- ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนพลศึกษา
- ประชากรในชุมชนกระตือรือร้นที่จะได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ

ด้านการศึกษา

- การเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมือง
- ความมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎเกณฑ์ของประชากรในชุมชน
- ชีวิตความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของครูพลศึกษาในชุมชน
- ความเคารพเชื่อถือที่ชุมชนมีต่อครูพลศึกษา

2. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาตามลำดับดังนี้

- การวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์เนื้อหาทางและปลายทาง
- การตั้งจุดมุ่งหมายก่อนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล
- ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางพลศึกษา
- การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับพลศึกษา
- ไม่สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้
- การเลือกวิธีวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับ
- การสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา

3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหา
ตามลำดับดังนี้

- ขนาดและจำนวนสถานที่ในร่มที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา เช่น
โรงฝึกพลศึกษา และหอประชุม

- ขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลไม่ได้มาตรฐาน
- อุปกรณ์การฝึกและสื่อการสอนไม่เพียงพอ
- ไม่มีสถานที่เก็บอุปกรณ์การสอนที่เพียงพอเหมาะสม
- ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแต่ละคาบ
- ไม่สามารถใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการสอนแต่ละครั้ง
- งบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์ที่พอเพียงในแต่ละปี

4. ปัญหาด้านการดำเนินการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาตามลำดับดังนี้

- สอนได้ไม่ครบขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ
- ไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

- การจัดกิจกรรมการเรียนที่ปลูกฝังบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เช่น ความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นน้ำใจนักกีฬา ศีลธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นต้น
- สอนได้ไม่ครบถ้วนตามเนื้อหาที่เตรียมไว้ในแต่ละคาบที่สอน
- ความยากลำบากในการจัดกิจกรรมการเรียน เน้นกระบวนการหรือทักษะกระบวนการให้นักเรียนครบทุกขั้นตอน
- ความไม่ชำนาญในการใช้วิธีสอนโดยให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาหรือแนวทางไปสู่ความสำเร็จด้วยตนเอง

- การเลือกจัดกิจกรรมการเรียนที่ปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทย

5. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาตามลำดับดังนี้

- การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- การกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน
- ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

- การวิเคราะห์จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา เพื่อจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะรายวิชา
- ความสะดวกและความพอเพียงของแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ใช้ประกอบการจัดทำโครงการสอน และแผนการสอนรายคาบหรือบันทึกการสอน
- การกำหนดวิธีสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการสอนแต่ละคาบ
- ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

1. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ควรจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอนให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น
2. ด้านการดำเนินการสอน ควรจัดให้มีครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาโดยตรง เพราะครูพลศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องกิจกรรมทางพลศึกษา และควรสอนตามแผนการสอนที่จัดทำไว้
3. ด้านการเตรียมการสอน ควรให้มีการจัดทำแผนการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละระดับชั้นโดยเฉพาะและควรให้มีการจัดอบรมครูพลศึกษาที่ต้องใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้นด้วย
4. ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ครูพลศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในชุมชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และควรส่งเสริมให้เยาวชนชาวเขาเล่นกีฬา เพื่อจะได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมพลศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน เพราะยังขาดเครื่องมือการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาอีกมาก

อภิปรายผล

ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนสาวเขา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงราย มีดังนี้

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ปัญหาด้านนี้ที่พบมากคือ ผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจลักษณะการเรียนการสอนพลศึกษา ซึ่งในเรื่องนี้เป็นปัญหาที่ครูพลศึกษาต้องหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะความไม่เข้าใจในลักษณะการเรียนการสอนพลศึกษานั้น จะทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนการสอน ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาหลายประการ เช่น ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียน ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา เป็นต้น

ปัญหาเรื่องผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจลักษณะการเรียนการสอนพลศึกษานี้ อาจเป็นเพราะความเชื่อของผู้ปกครองเกี่ยวกับการนับถือผีบรรพบุรุษ นับถือธรรมชาติ เนื่องจากบริเวณที่ครูพลศึกษาสร้างสนามกีฬานั้นเป็นที่ที่เคยเป็นที่อยู่ของผีบรรพบุรุษหรือที่ฝังศพ เมื่อใครเข้าไปเล่นในบริเวณนั้นจะถูกผีบรรพบุรุษลงโทษ ดังนั้นเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาแล้วได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ เช่น ข้อเท้าแพลง นิ้วเคล็ด นักเรียนจะถูกผู้ปกครองห้ามมิให้เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาอีก ซึ่งบางครั้งผู้ปกครองถึงกับมารื้อถอนอุปกรณ์ในสนามกีฬานั้นออกไปเพราะเชื่อว่าเมื่อรื้อถอนออกไปแล้ว นักเรียนที่เคยได้รับบาดเจ็บจะหายเป็นปกติได้ อีกทั้งผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นนักเรียนสาวเขานั้นส่วนใหญ่จะมีความเชื่อว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต้องเรียนหนังสือเพื่อให้อ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว เมื่อครูให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างอื่น ผู้ปกครองจะไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น และยังคงกล่าวว่าไม่ใช่กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านนี้คือ ครูพลศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมพลศึกษาให้ชุมชนได้ทราบถึงคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในแนวทางการปฏิบัติแล้ว ครูพลศึกษาควรเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชุมชน โดยนำกิจกรรมนั้นมาใช้ในการเสริมกิจกรรมของชุมชน เช่น การเล่นเกม การแข่งขันกีฬาพื้นเมือง การแข่งขันกีฬาสัมพันธ์ชาวคอย เป็นต้น การแสดงและการละเล่นต่าง ๆ ครูพลศึกษาควรเข้าร่วมกิจกรรม

ของชุมชนนั้น ๆ ด้วยความสมัครใจ เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ครูพลศึกษาควรช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนตามสมควร อีกทั้งยังต้องมีการประสานงานระหว่างผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการการศึกษาในชุมชนอีกด้วย

นอกจากนี้ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนพลศึกษา ยังเป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับครูพลศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อมทางชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้น้อย ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ มีฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่สามารถจะซื้อเสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่งห่มให้บุตรหลานได้อย่างเพียงพอ และเหมาะสม ส่วนใหญ่แล้วทุกคนครอบครัวในชุมชนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ นั้น จะมีได้เอาใจใส่เรื่องเสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่งห่มมากนัก ในแต่ละปีจะมีการจัดซื้อหาเสื้อผ้าใหม่ ๆ ให้แก่บุตรหลานในครอบครัวเพียงหนึ่งครั้งในวันปีใหม่นั้น นักเรียนส่วนใหญ่จึงสวมใส่เสื้อผ้าชุดเดียวกับชุดอยู่ที่บ้านมาโรงเรียน นาน ๆ ครั้งจึงมีการซักและผลัดเปลี่ยน ผู้ปกครองไม่อาจจัดหาชุดกีฬาหรือชุดนักเรียนให้นักเรียนได้ นักเรียนหญิงบางคนที่สวมผ้าถุงมาโรงเรียนจะไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา และถ้าเป็นนักเรียนชายจะเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาทุกอย่างด้วยความสมัครใจ แต่เสื้อผ้าที่เขาสวมใส่มีได้เอื้อประโยชน์ต่อการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนชายจึงไม่สามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมพลศึกษาได้อย่างเต็มความสามารถ ในเรื่องนี้ครูพลศึกษาต้องหาทางแก้ไข ต้องประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองถึงกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาว่ามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียน จึงควรรู้ให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายหรือเครื่องแบบนักเรียนที่สามารถใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้ โดยเฉพาะนักเรียนหญิง

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนที่พบมากอีกปัญหาหนึ่งคือ ประชากรในชุมชนไม่กระตือรือร้นที่จะได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ต้องทำการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังเช่น ขจิตภัย บุรุษพันธ์ (2528 : 252) ได้กล่าวถึง การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาให้แก่ชาวเขาว่า จากการที่ได้ทรงพบปะชาวเขาและทอดพระเนตรเห็นสภาพความเป็นอยู่ของชาวเขาด้วยพระองค์เอง ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงตระหนักว่า

ถ้าหากปล่อยไว้ให้ชาวเขายังคงอยู่ในสภาพที่ล้าหลัง ไม่มีการพัฒนาด้านการศึกษาแล้ว แม้จะมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ดีเพียงใดก็ตาม ก็หาได้รับผลสมความมุ่งหมายไม่เพราะชาวเขาเป็นผู้ด้อยความคิด ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแน่นอนที่สุด นอกจากจะตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามแล้ว การที่จะหาทางทำให้ชาวเขาเกิดความสำนึกตนว่าเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย เพื่อจะได้เกิดความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติก็เป็นเรื่องยากที่จะทำได้ เพราะความสำนึกในชาติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อชาวเขาได้รับการศึกษาอย่างน้อยก็พอที่จะพูดและเข้าใจภาษาไทยได้บ้างพอสมควร การหาเส้นทางเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาของชาวเขาในที่สุดชัย สวัสดิ์ศิลป์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการศึกษาของชาวเขาเผ่ามูเซอ บริเวณดอยจังหวัดตาก พบว่า ในด้านทัศนคติของชาวมูเซอหมู่บ้านอุ้มยอที่มีต่อการศึกษานั้น กล่าวได้ว่า พวกเขายังให้ความสำคัญและมองเห็นประโยชน์ของการศึกษาอยู่บ้าง แต่ในขณะเดียวกันก็อ้างสาเหตุว่าที่ไม่ยอมส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกหมู่บ้านเพราะโรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านเกินไป การเดินทางไม่สะดวก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ผู้ปกครองเป็นห่วงในความปลอดภัยของบุตรหลาน โดยกล่าวอ้างว่า เคยเป็นเส้นทางที่อยู่อันตราย บางรายก็อ้างว่าเด็กมูเซอที่ส่งไปเรียนหนังสือมักจะถูกเพื่อนนักเรียนต่างเผ่ารังแกและล้อเลียน ทำให้เด็กเกิดความเกรงกลัวและอับอาย และถ้าส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียนจะทำให้ขาดผู้ดูแลบ้านในระหว่างผู้ปกครองออกไปทำงานในไร่

ปัญหาที่พบมากอีกประการหนึ่งในด้านนี้คือ การเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมือง จากการวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จึงได้เห็นสภาพความเป็นจริงของการเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมือง ซึ่งมีโรงเรียนบางโรงเรียนที่ตั้งอยู่ห่างไกล ไม่มีเส้นทางคมนาคมทางบก ไม่มีถนนหนทางเข้าไปถึงหมู่บ้าน การเดินทางติดต่อกับชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความยากลำบาก เช่น โรงเรียนบ้านผาขาวงพัฒนา โรงเรียนบ้านจะคือสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงราย ตั้งอยู่ห่างจากชุมชนเมืองประมาณ 50 ถึง 60 กิโลเมตร ใช้การคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่น ๆ โดยทางเรือ เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กก ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้จะต้องโดยสารเรือหางยาวจากตัวเมืองเชียงราย เรือจะแล่นทวนกระแสน้ำโดยใช้เวลาเดินทางทั้งสิ้น 3 ชั่วโมง การติดต่อกับ

ชุมชนเมืองจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ เป็นอย่างยิ่ง และยังมีโรงเรียนชาวเขาอีกหลายโรงเรียนที่ยังต้องใช้การเดินทาง เช่น โรงเรียนบ้านห้วยแม่เลี่ยม ตาบลห้วยชมภู อำเภอเมืองเชียงราย ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากชุมชนเมืองเพียงประมาณ 38 กิโลเมตร แต่มีระยะทางที่ต้องเดินเท้าถึง 15 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ 5 ชั่วโมง การติดต่อกับชุมชนเมืองจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ครูผู้สอนไม่สามารถนำอุปกรณ์การเรียนการสอนขึ้นไปประกอบการสอนได้อย่างเพียงพอ บางครั้งจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกทักษะกระบวนการและครบตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ และยังมีโรงเรียนอีกหลายโรงเรียนที่ไม่สามารถติดต่อกับชุมชนเมืองได้ในช่วงฤดูฝน เพราะมีฝนตกชุกมาก เส้นทางคมนาคมจะถูกตัดขาด ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนไม่สามารถเดินทางออกจากพื้นที่ได้ในช่วงเวลาดังกล่าว การติดต่อกับส่วนราชการและการติดต่อซื้อหาอาหารเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงเสนอแนะว่า ควรปิดทำการสอนในฤดูฝนแทนในฤดูร้อนเพราะในช่วงฤดูฝนนั้นการคมนาคมไม่สะดวก อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็ดำเนินการไปไม่สะดวก โดยเฉพาะกิจกรรมทางพลศึกษา นักเรียนไม่สามารถเล่นในสนามได้ เพราะสนามในโรงเรียนในฤดูฝนไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจกรรมใด ๆ ดังนั้นจึงเกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้การเรียนการสอนไม่ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภูเขาสูงจึงพบปัญหาเรื่องการเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมืองในระดับมากเช่นกัน

ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหามากในเรื่องการวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์ทางและปลายทาง และตั้งจุดมุ่งหมายก่อนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางพลศึกษา รวมถึงปัญหามานะเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬาด้วย จากปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะครูพลศึกษาที่สอนในโรงเรียนชาวเขา ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาที่ไม่ใช่วิชาเอกพลศึกษา จึงไม่มีทักษะในการสอนพลศึกษา และไม่มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา ไม่เข้าใจการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ซึ่งมีวิธีการ

และกระบวนการที่แตกต่างออกไปจากวิชาอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถวัดและประเมินผลกิจกรรมทางพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการวิจัยยังพบว่าครูพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูพลศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และพบว่าครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนชาวเขา ในระหว่าง 1 - 5 ปี อาจเป็นไปได้ว่าครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยนั้น ไม่มีทักษะในการสอนเท่าที่ควรหรืออาจยังไม่เกิดความชำนาญในการสอนพลศึกษาไม่เข้าใจในหลักการ โครงสร้าง และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กิจกรรมพลศึกษานั้นต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะพื้นฐานด้านกีฬาต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและชุมชน ตลอดจนความสามารถในการอบรมบ่มนิสัยให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและอื่น ๆ ครูพลศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้แก่นักเรียน อีกทั้งยังต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วุฒิภาวะของนักเรียน จึงจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมครบถ้วน

ดังนั้น ในส่วนนี้ครูพลศึกษาจึงควรได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น การจัดประชุมสัมมนา การฝึกอบรมปฏิบัติงานเอกสารเผยแพร่ รวมถึงควรได้รับการฝึกอบรมด้านการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของโรงเรียน ตลอดจนควรจัดให้มีการอบรมครูพลศึกษาในพื้นที่ชาวเขาโดยเฉพาะเจาะจงในเรื่องการวัดและการประเมินผลทางพลศึกษา นอกจากนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการนิเทศเพื่อการให้คำแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องการสร้างเครื่องมือการวัดผลที่ได้มาตรฐานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของนักเรียน ดังเช่น การวิจัยของ วาสนา มั่งคั่ง (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดและการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการพลศึกษานิเทศก์ ช่วยเหลือเกี่ยวกับเอกสาร คู่มือ และความร่วมมือในการจัดสร้างข้อสอบมาตรฐานและโปรแกรมประเมินผลนักเรียนในโรงเรียน

ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาภายในเรื่องขนาดและจำนวนสถานที่ในร่มที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา เช่น โรงฝึกพลศึกษา หอประชุม อีกทั้งยังพบปัญหาเรื่องขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ราบน้อยกว่า 1 ไร่ ดังนั้น การจัดสถานที่จึงควรต้องมีการวางแผนการใช้พื้นที่ให้ได้อย่างเหมาะสมอย่างสูงสุดโดยอาศัยความร่วมมือจากครูพลศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองในชุมชนนั้น ๆ ได้ร่วมมือร่วมใจกัน แก้ไขปัญหานี้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการเรียนการสอน พลศึกษานั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน โดยเฉพาะในชุมชนชาวเขา จะทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่จะปลูกฝังจิตสำนึกใน ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมร่วมกัน เรื่องนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2529 : 203) ได้เสนอ แนวทางว่า ชุมชนทุกชุมชนจำเป็นต้องมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าร่วม กิจกรรมพลศึกษา เล่นกีฬา และกิจกรรมนันทนาการ โรงเรียนควรจัดสิ่งเหล่านี้ให้สัมพันธ์กับ ความต้องการของชุมชน ประเภท ขนาดและที่ตั้งของสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้อง สัมพันธ์กับชุมชนโดยรวม ควรมีการวางแผนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับลักษณะ ทางสังคม และลักษณะทางเศรษฐกิจของชุมชน ควรมีการวางแผนจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่กับการใช้เป็นแหล่งช่วยเสริมสร้าง สมรรถภาพ โปรแกรมการวางแผนควรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของประชาชน ทุกคน กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ เพื่อความสะดวกและความปลอดภัย มีการร่วมมือกันวางแผนอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรและ หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ เหมาะสมสำหรับกิจกรรมพลศึกษา การเล่นกีฬา และนันทนาการ

อย่างไรก็ตามครูพลศึกษาควรพิจารณาถึงสภาพพื้นที่และวัสดุในท้องถิ่นที่สามารถนำมา ใช้เป็นอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนได้ อีกทั้งยังจะต้องพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม กับนักเรียนในพื้นที่ เช่น การละเล่นพื้นเมือง เกมการเล่นที่นิยมเล่นในท้องถิ่น และกีฬาที่จัดขึ้น

ในชุมชนชาวเขา กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นนั้นเป็นกิจกรรมที่มีอุปกรณ์และสื่อในการเล่น อยู่แล้ว มาจัดการเรียนการสอน ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงแล้ว ครูพลศึกษาสามารถนำกิจกรรม การละเล่นพื้นเมืองมาปรับเปลี่ยนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนได้ เพราะเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประถมศึกษาเป็นเนื้อหาวิชาที่สามารถจะพัฒนาเป็นหลักสูตร ท้องถิ่นได้ ในเรื่องนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 23) ได้ให้ความสำคัญว่า เป็นความจำเป็นที่โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้นมาใช้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบางอย่างที่ สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาคมากที่สุด

ปัญหาด้านดำเนินการสอน ปัญหาที่ครูพลศึกษาส่วนใหญ่พบมากได้แก่ เรื่องสอนได้ไม่ครบ ขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ และไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหา ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ปัญหาในส่วนนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการสอนเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง การเรียนการสอนในโรงเรียนชาวเขา ซึ่งมีความแตกต่างกับคนไทยโดยทั่วไปนั้น ครูพลศึกษา ควรมีวิธีสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียน กิจกรรมแต่ละกิจกรรมควรได้รับการเลือกสรร ให้ความสำคัญกับนักเรียนแต่ละคน ครูควรคิดวิธีสอนใหม่ ๆ เพื่อให้การเรียนการสอน ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในเรื่องนี้ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2536 : 189) กล่าวว่า วิธีสอนของครูเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้ ถ้าไม่มีการสอนก็ไม่สามารถจะ ประเมินผลได้ว่า หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลหรือไม่อย่างไร หรือหลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบาย ของการจัดการศึกษาของประเทศหรือไม่ ดังนั้นการเตรียมการสอน การเอาใจใส่ต่อการสอน การสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและของโรงเรียน การเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม กับหลักสูตร ฯลฯ เหล่านี้ คือสิ่งกำหนดความสามารถของการใช้หลักสูตรของโรงเรียนทั้งสิ้น การเลือกวิธีสอนแต่ละแบบขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสอนแต่ละครั้ง แต่ละเรื่องและต้อง สอดคล้องกับการสอน แบบของหลักสูตรทฤษฎีการเรียนรู้ บริบทการศึกษา รวมทั้งความสามารถ ของครูด้วย ฉะนั้น วิธีสอนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงควรเป็นวิธีสอนตาม

สภาพการณ์หรือตามจุดมุ่งหมายแต่ละข้อได้ ก็ต้องใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเท่านั้น การใช้วิธีสอนเพียงแบบเดียวหรือแบบใดแบบหนึ่งตลอดไป ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนการสอน ฉะนั้นถ้าครูไม่สามารถใช้วิธีสอนได้เหมาะสมแล้วก็จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร

นอกจากนี้ การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ปกครองประชาชน และสื่อมวลชน เป็นต้น (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2534 : 123)

การสอนพลศึกษาในโรงเรียนชายเท่านั้น ควรได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นครูพลศึกษายังต้องการความช่วยเหลือด้านวิธีสอนด้านการจัดกิจกรรม และยังต้องการสนับสนุนเรื่องเอกสารหลักสูตร เพราะจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาที่ไม่ใช่วิชาเอกพลศึกษา ซึ่งอาจจะมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทางพลศึกษาไม่เพียงพอ รวมถึงครูพลศึกษาส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนชายเท่านั้นเป็นครูพลศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย การสอนพลศึกษาจึงอาจเกิดผลกระทบได้ ครูพลศึกษาเพศชายมักเป็นที่ยอมรับมากกว่าครูพลศึกษาเพศหญิง อีกทั้งครูพลศึกษาบางส่วนนี้ยังมีประสบการณ์ในการสอนพลศึกษาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ คือในช่วงระหว่าง 1 - 5 ปี เท่านั้น ครูจึงอาจไม่มีความชำนาญในการสอนพลศึกษาแต่ละกิจกรรมหรือในแต่ละขั้นตอนมากพอ จึงมีผลกระทบต่อการสอนพลศึกษา รวมถึงอาจเป็นผลกระทบด้านทัศนคติของชุมชนที่มีต่อครูอีกด้วย ดังนั้นครูพลศึกษาเหล่านี้จึงควรได้รับการสนับสนุนเรื่องเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน คู่มือการประเมินผล และควรได้รับการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนพลศึกษามากขึ้น ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ ยุทธศาสตร์ วิจัยสุนทร (2526 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ต้องการความช่วยเหลือทางด้านการปรับปรุงวิธีสอน การจัดกิจกรรมการสอน อุปกรณ์ ตลอดจนต้องการเอกสารหลักสูตร ต้องการให้มีการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

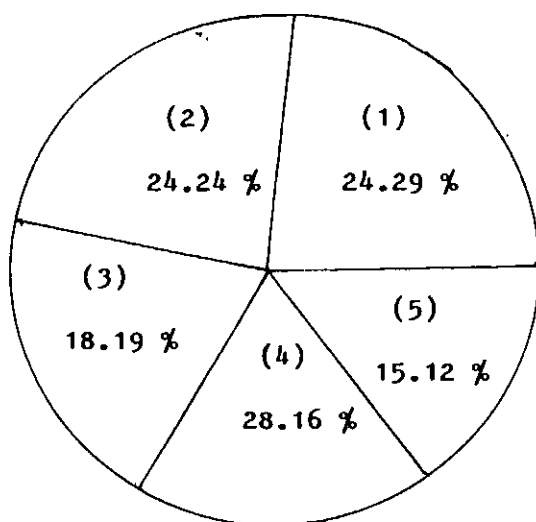
ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ปัญหาที่ครูพลศึกษาส่วนใหญ่พบมากคือ การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งในเรื่องนี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมการสอนของครูพลศึกษา เพราะการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามจุดหมายของหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนสาระสำคัญของหลักสูตร อันได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาหรือมวลประสบการณ์ต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่ครูพลศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนชายเขาแล้ว จะต้องให้ความสำคัญเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ จุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรมพลศึกษา มิได้มุ่งสร้างร่างกายของคนให้มีความแข็งแรงประการเดียว แต่ยังครอบคลุมไปถึงการพัฒนาการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง รวมถึงมุ่งเน้นกฎ ระเบียบ หน้าที่ของตนและความรับผิดชอบในงานที่ทำ ซึ่งหมายถึงการพัฒนาคนให้มีพื้นฐานการดำรงชีวิตให้เป็นไปอย่างปกติสุข บทบาทของครูผู้สอนกับการนำหลักสูตรไปใช้นี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 125) ได้เสนอแนะว่า ครูผู้สอนที่นำหลักสูตรไปใช้ มีหน้าที่หลัก คือ การสอนซึ่งต้องใช้หลักสูตรประกอบการเรียนการสอน การวางแผนการสอน หรือการกำหนดการสอน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ครูควรศึกษานักเรียนให้รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรทำความเข้าใจกับจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรและเป็นผู้เข้าใจแผนการสอน กำหนดการสอนและกระบวนการเรียนการสอน ศึกษาแผนการสอน คู่มือครูให้เข้าใจแจ่มแจ้งก่อนทำการสอน เตรียมสื่อการสอนที่จะใช้สอนในแต่ละครั้ง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ส่งเสริมเหมาะสมกับนักเรียนและรู้จักปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โรงเรียนและนักเรียน

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือการจัดทำแผนการสอนสำหรับนักเรียนชายเขานั้น สามารถทำได้โดยตัวของครูเอง โดยทำการปรับเนื้อหาและกิจกรรมที่มีอยู่ในแผนการสอนของกรมวิชาการให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นให้มากขึ้น

ดังนั้น ครูพลศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่จะกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนควรได้รับการสนับสนุนเรื่องเอกสารหลักสูตร หรือควรมีการจัดการอบรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาขึ้น โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น หน่วยงานพิเศษ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นต้น เพื่อให้ครูพลศึกษาได้ นำความรู้ ความเข้าใจไปดำเนินการให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา ซึ่งพบว่า ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ซึ่งมีสภาพสังคมที่แตกต่างกับคนไทยพื้นราบโดยทั่วไปนั้นเป็นปัญหาที่ครูพลศึกษาพบมากกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาซึ่งเป็นสภาพที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ดังนั้นจึงสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาในจังหวัดเชียงรายให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถใช้เป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่สูงเกิดสัมฤทธิ์ผลและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

ภาพประกอบ 1 แสดงค่าร้อยละของปัญหาการสอนพลศึกษาด้านต่าง ๆ

ในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย

สรุปปัญหาการสอนพลศึกษาด้านต่าง ๆ

1. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ

24.29

2. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 24.24
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.19
4. ปัญหาด้านการดำเนินการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.16
5. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 15.12111

ข้อเสนอแนะ

1. ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย ควรได้รับการสนับสนุนเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือ แผนการสอน และคู่มือการวัด และการประเมินผลกิจกรรมพลศึกษา เป็นต้น
2. ควรจัดอบรมเรื่อง กิจกรรมการสอนพลศึกษาและทักษะกีฬาต่าง ๆ ให้แก่ ครูพลศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการสอนพลศึกษามากยิ่งขึ้น
3. ควรมีแผนงานการนิเทศ เพื่อให้คำปรึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนชาวเขาอย่างสม่ำเสมอ
4. ควรสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ควรจัดการแข่งขันกีฬาทันทีในชุมชนและมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางพลศึกษาให้ คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่านี้ เพื่อให้ชุมชนเห็นคุณค่าของกิจกรรมทางพลศึกษา
6. ควรปรับปรุงแผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนในกลุ่มตัวอย่างอื่น
2. ควรสำรวจความต้องการของนักเรียน หรือความต้องการของผู้ปกครอง ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา
3. ควรศึกษาวิธีสอนพลศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของโรงเรียนชาวเขา

מרחק ודרגת

บรรณานุกรม

ขจัญัย บุรุษพัฒน์. ชาวเขา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2528.

คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหามันคงแห่งชาติเกี่ยวกับชาวเขาและการปลูกพืชเสพติด.

แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง พ.ศ.

2535 - 2539. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ, 2536.

จรวย แก่นวงศ์คำ. หลักการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์กิจการพิมพ์, 2517.

คณัย ไชยสิงห์. เจตคติทางด้านสุขภาพของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ท่าเสาเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ทัศนีย์ อนามัย. การสำรวจลักษณะการตั้งถิ่นฐานและสภาพสิ่งแวดล้อม ดิน-น้ำ เขตตำบลวาวี
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2525.

ทัญญู โชติเสถียร. ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

บุญเรือง จิตตา. การเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกลไกระหว่างนักเรียนไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ
และนักเรียนไทยพื้นราบในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ประทีป พานิชชาติ. การสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา, 2528.

ปรีรัชิตา สมจิตร. ปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาชาวดอย ครั้งที่ 5 พุทธศักราช 2534.
ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2534. อัดสำเนา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ยูไนเต็ดปริ้นท์, 2525.

ยุทธศาสตร์ วิชัยสุนทร. ปัญหาการจัดและการดำเนินการผลึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ของกรุงเทพมหานคร. ปริณณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ล้วน และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. หลักสูตรผลึกษา. กรุงเทพฯ : คณะผลึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตผลึกษา, 2529.

_____. การสอนผลึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาผลึกษา คณะผลึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

วาสนา มั่งคั่ง. ปัญหาการจัดและการสอนวิชาผลึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาใน
เขตการศึกษา 12. ปริณณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. หลักและวิธีสอนผลึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูงระดับภาค. ชาวเขาในประเทศไทยและแผนพัฒนา
การศึกษาบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2535 - 2539 กระทรวงศึกษาธิการ. ลำปาง :
สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

สุภชัย สดิลกสิน. ปัญหาการศึกษาของชาวเขาเผ่ามูเซอบริเวณคอยจังหวัดตาก.
เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่, 2527.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การวัดและประเมินผลนักเรียน

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พลศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

_____. การนำหลักสูตรมาใช้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

_____. แผนการสอนย่อย กลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมสำหรับนักเรียนชาวเขา.

กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โอเคีย สแคว์, 2534.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. ครูเชียงราย. เชียงใหม่ : ส.ศุภลักษณ์การพิมพ์, 2537.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานเบื้องต้นข้อมูลระดับหมู่บ้านการสำรวจประชากรชาวเขา

พุทธศักราช 2529 จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย. โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของ

จังหวัดเชียงราย. เชียงราย : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย. 2534.

Beard, Leslie Self. "Effects of a Physical Fitness Program on Obese Children Ages Six To Eleven," Dissertation Abstracts International. 48(9) : 2272 - A ; March, 1988.

Cutrer, Robert Michael. "A Curriculum Manual for Teaching Courses in Elementary School Physical Education," Dissertation Abstracts International. 46(4) : 922 - A ; October, 1985.

/ Culverhouse, Joanne M. "The Effects of Incorporating writing into Physical Education," Masters Abstracts International. 31(1) : 54 ; Spring, 1993.

Eckert Anderson, Holly. "Implementing Physical Education As a Means To Increase Physical Fitness in Elementary School Children," Masters Abstracts International. 30(1) : 19 ; Spring, 1992.

Savage, Michael Patrick. "A Survey of Physical Education Programs in The Public Elementary Schools of Indiana," Dissertation Abstracts International. 43(3) : 458 - A ; September, 1988.

/ Stube, Karen Lane. "Improving Motor Skills and Physical Fitness in The Elementary Schools : Can you Do Both?," Dissertation Abstracts International. 51(5) : 1547 - A ; November, 1990.

/ Wolf, Deborah Wilson. "Elementary Physical Education Programs : Impact on students (Curriculum Assessment)," Dissertation Abstracts International. 51(12) : 4062 - A ; June, 1991.

ภาคผนวก

.แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

กรุณาตอบคำถามทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางการปรับปรุงกิจการ
การเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามชุดนี้ ซึ่งจะทราบปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ตามสภาพความเป็นจริงของครูพลศึกษา
โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน
3. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล
5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. เพศ

[] ชาย [] หญิง

2. อายุ

[] 20 - 25 ปี
[] 26 - 30 ปี
[] 31 - 35 ปี
[] 36 - 40 ปี
[] มากกว่า 41 ปี

3. วุฒิต่างการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี
[] ปริญญาตรี
[] ปริญญาโท
[] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. วิชาเอกของวุฒิต่างการศึกษา

[] พลศึกษา
[] สุขศึกษา
[] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ประสบการณ์ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา

- ☐ น้อยกว่า 1 ปี
- ☐ 1 - 5 ปี
- ☐ 6 - 10 ปี
- ☐ 11 - 15 ปี
- ☐ มากกว่า 15 ปี

6. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติการสอนในปัจจุบันเป็นโรงเรียนชาวเขาเผ่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ มูเซอ
- ☐ อาข่าหรืออีเกอ
- ☐ กระเหรี่ยง
- ☐ เย้า
- ☐ ม้ง
- ☐ ลีซอ

7. ขนาดพื้นที่ราบของโรงเรียนที่สามารถจัดทำเป็นสนามได้

- ☐ น้อยกว่า 1 ไร่
- ☐ 1 - 2 ไร่
- ☐ 3 - 5 ไร่
- ☐ มากกว่า 5 ไร่

ตอนที่ 2 ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาตามความเป็นจริงที่สุด
ถ้าข้อใดเป็นปัญหาที่ท่านประสบมากที่สุด โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง
ระดับปัญหามากที่สุด

ถ้าข้อใดเป็นปัญหาที่ท่านประสบมาก โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ระดับ
ปัญหามาก

ถ้าข้อใดเป็นปัญหาที่ท่านประสบน้อย โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ระดับ
ปัญหาน้อย

ถ้าข้อใดเป็นปัญหาที่ท่านประสบน้อยที่สุด โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง
ระดับปัญหาน้อยที่สุด

1. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน

รายการปัญหาด้านการเตรียมการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)				
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)				
3. การวิเคราะห์จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา เพื่อจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะรายวิชา				
4. การกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
5. การกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่องว่าสัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน				
6. ไม่เข้าใจงานเรื่องกระบวนการหรือทักษะกระบวนการแต่ละทักษะ และการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละขั้น				
7. การกำหนดจุดประสงค์เนื้อหาและจุดประสงค์ปลายทางของแต่ละรายวิชาไม่สัมพันธ์กัน				

รายการปัญหาด้านการเตรียมการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก	มาก	น้อย	น้อย
	ที่สุด			ที่สุด
	4	3	2	1
8. การกำหนดวิธีสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการสอนแต่ละคาบ				
9. ความยากง่ายในการจัดทำแผนการสอนรายคาบหรือบันทึกการสอนที่เน้นกระบวนการหรือทักษะกระบวนการ				
10. ความสะดวกและความพอเพียงของแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ใช้ประกอบการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอนรายคาบหรือบันทึกการสอน				

ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านการเตรียมการสอน

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาด้านการดำเนินการสอน

รายการปัญหาด้านการดำเนินการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก	มาก	น้อย	น้อย
	ที่สุด 4	3	2	ที่สุด 1
1. การใช้วิธีสอนแบบบรรยายและสาธิต				
2. ความไม่ชำนาญในการใช้วิธีสอนจดจำให้นักเรียนคิด แก้ปัญหาหรือแนวทางไปสู่ความสำเร็จด้วยตนเอง				
3. ความยากลำบากในการจัดกิจกรรมการเรียน เน้นกระบวนการหรือทักษะกระบวนการให้นักเรียน ครบทุกขั้นตอน				
4. ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียน โดยเน้น การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม				
5. การจัดกิจกรรมการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)				
6. ไม้มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกวิธีสอน ให้สอดคล้องกับนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า				
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็น ศูนย์กลาง				
8. การเลือกจัดกิจกรรมการเรียนที่ปลูกฝังความสำนึก ในความเป็นคนไทย				

รายการปัญหาด้านการดำเนินการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
9. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เช่น ความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นน้ำใจนักกีฬา ศิลธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นต้น				
10. ไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)				
11. สอนได้ไม่ครบขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบ				
12. สอนได้ไม่ครบถ้วนตามเนื้อหาที่เตรียมไว้ในแต่ละคาบที่สอน				

ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านการดำเนินการสอน

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

รายการปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
1. ขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอลไม่ได้มาตรฐาน				
2. ขนาดและจำนวนสถานที่นันทนาการที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา เช่น โรงฝึกพลศึกษา และหอประชุม				
3. ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแต่ละคาบ				
4. ไม่มีสถานที่เก็บอุปกรณ์การสอนที่เพียงพอเหมาะสม				
5. ไม่สามารถใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมและ เพียงพอต่อการสอนแต่ละครั้ง				
6. ไม่มีห้องปฐมพยาบาลในโรงเรียน				
7. ขาดการควบคุมดูแลและรักษาอุปกรณ์และสถานที่				
8. อุปกรณ์ชำรุดไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้				
9. อุปกรณ์การฝึกและสื่อการสอนไม่เพียงพอ				
10. งบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์ไม่เพียงพอในแต่ละปี				

รายการปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน	ระดับปัญหา			
	มาก	มาก	น้อย	น้อย
	ที่สุด			ที่สุด
	4	3	2	1
11. การดูแลเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอน ในขณะดำเนินการสอนผลศึกษา โดยรวม				
12. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และ สื่อการสอนใหม่ ๆ				

ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

.....

.....

.....

.....

4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

รายการปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
1. การตั้งจุดมุ่งหมายก่อนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดและประเมินผล				
2. การวัดและประเมินผลที่ครบทุกจุดประสงค์เนื้อหา และปลายทาง				
3. การเลือกวิธีวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้				
4. การสร้างเครื่องมือวัดความรู้ทางพลศึกษา				
5. การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับ พลศึกษา				
6. การสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา				
7. การสร้างเครื่องมือวัดด้านบุคลิกภาพ เช่น คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความมีน้ำใจนักกีฬา การเป็นผู้นำและผู้ตาม				
8. การประเมินผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ก่อนการเรียนรู้				
9. การประเมินผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ปลายภาคเรียน				

รายการปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	ระดับปัญหา			
	มาก	มาก	น้อย	น้อย
	ที่สุด			ที่สุด
	4	3	2	1
10. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวัดและการประเมินผลทางผลึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมที่กำหนดไว้				
11. ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางผลึกษา				
12. ไม่สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้ทุกขั้นตอน				
13. ไม่รู้จักและไม่เคยใช้แบบทดสอบมาตรฐานใด ๆ ที่มีผู้สร้างขึ้นไว้				
14. ความยากลำบากในการใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่มีผู้สร้างขึ้น แต่ละด้านในการสอนผลึกษา				
15. การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานขึ้นมาเอง				
16. ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตีค่าคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนน (0 1 2 3 4)				

ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

.....

.....

.....

5. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

รายการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชน ในเขตบริการของโรงเรียน	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
1. ผู้ปกครองของนักเรียนไม่เข้าใจในลักษณะ การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา				
2. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการอนุญาตให้ บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษา				
3. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการแข่งขัน กีฬาภายในโรงเรียน				
4. ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเขาในชุมชนที่มี ผลกระทบต่อการเรียนการสอนพลศึกษา				
5. การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และครูพลศึกษา				
6. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวย ต่อการเรียนการสอนพลศึกษา				
7. ลักษณะการปกครองของผู้นำหมู่บ้านมีผลต่อ การเรียนการสอนพลศึกษา				
8. ความเคารพเชื่อถือที่ชุมชนมีต่อครูพลศึกษา				
9. การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน				

รายการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชน ในเขตบริการของโรงเรียน	ระดับปัญหา			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	4	3	2	1
10. ประชากรในชุมชนกระตือรือร้นที่จะได้รับการพัฒนา ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษา				
11. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูพลศึกษากับชุมชน				
12. การให้ความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษา ในการทำงานร่วมกับครูพลศึกษา				
13. ความมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎเกณฑ์ของ ประชากรในชุมชน				
14. ขวัญและกำลังใจของครูพลศึกษาที่ได้รับจากชุมชน				
15. ชีวิตความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของครูพลศึกษา ในชุมชน				
16. การเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมือง				

ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ด้านการเตรียมการสอน

.....

.....

.....

2. ด้านการดำเนินการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

5. ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

นางสาวกัญญา นากลาง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกัญญา ชื้อสกุล นากลาง

เกิดวันที่ 18 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2506

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 115/3 หมู่ที่ 20 ซอยอาลาติน

ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงราย 57000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านห้วยแม่เลี่ยม

สำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2524 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีศึกษา

พ.ศ.2528 กศ.บ.(วิชาเอกพลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตพลศึกษา

พ.ศ.2537 กศ.ม.(พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร